

**ӨНДӨРШИЛ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙГ 2023 ОНД
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТ**

2023.11.21

БӨХТ

Бүтэц	Дугаар	Агуулга	Шалгуур үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Суурь түвшин		Хөрөнгийн эх үүсвэр хэмжээ	Хугацаа	Хэрэгжилт	Хэрэгжилтийн хувь
					2022 он	Хүрэх түвшин				
1.САЙН ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО										
Төрийн албаны шинэчлэл-Төрийн албан хаагчийн манлайлал										
Зорилго: Мэргэшсэн, тогтвортой төрийн албыг төлөвшүүлэх, мерит зарчмыг хөгжүүлэх тогтолцоог хэрэгжүүлэх, төрийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, үйлчилгээний чанарыг сайжруулах										
Зорилт	1.1	Сумын төрийн албаны мэргэжилтэй боловсон хүчний хангалт 2020 онд 66 хувьтай, 2024 онд 85 хувьд хүргэнэ.	Мэргэжилтэй боловсон хүчний хангалт 81 хувьд хүрсэн байх.	Хувь	77,9	81	ОНТ 16 сая	Жилдээ	Сумын төрийн албаны мэргэжилтэй боловсон хүчний хангалт: Эрүүл мэндийн төв-61,5% Соёлын төв - 80 % Цэцэрлэг - 100 % ЕБС - 100 % ЗДТГ - 70,5 % Нэгдсэн дүнгээр - 82,4	100%
Арга хэмжээ	1.1.1	Шинээр томилогдсон удирдах болон мэргэжилтнүүдийг сургалтад хамруулах, туршлага судлуулах ажлыг зохион байгуулах	Сургалтад хамрагдсан хүний тоо Туршлага судалсан албан хаагчийн тоо	Тоо	9 3	11 5	3 сая	3-р улиралд	Соёлын төвийн нь 3 удаагийн туршлага судлах ажилд давхардсан тоогоор 12 албан хаагч, төлөвлөгөөт-8 удаагийн сургалтанд давхардсан тоогоор 12 албан хаагч, ажлын байранд дахь 15 сургалтанд удаагийн сургалтанд 90 албан хаагч хамрагдлаа. Эрүүл мэндийн төв 10 хүн хамрагдсан. Цэцэрлэг 3 удаагийн туршлага судлах ажилд давхардсан тоогоор 30 албан хаагч, төлөвлөгөөт 11 удаагийн сургалтад давхардсан тоогоор 35 албан хаагч,ажлын байран дахь 15 удаагийн сургалтад 125 албан хаагч хамрагдлаа.	100%

									Засаг даргын тамгын газрын нийт 12 удаагийн сургалтад давхардсан тоогоор 68 байран дахь 6 удаагийн сургалтад давхардсан тоогоор 38 албан хаагч, тус тус хамрагдсан. Сумын хэмжээнд туршлага судлах албан үүргийн чиг үүргийн хүрээн дэхь 37 сургалтад давхардсан тоогоор 157 ажлын байран дахь 36 удаагийн сургалтад, давхардсан тоогоор 253 албан хаагч хамрагдлаа.	
1.1.2	Зүүн бүсийн сумдын тамгын газрын төрийн албан хаагчдын зөвлөгөөнд зохион байгуулалтайгаар оролцох	Зөвлөгөөнд оролцсон албан хаагчдын тоо Зарцуулсан төсвийн хэмжээ	Тоо	12 -	15 -	1,5 сая	2-р улиралд	Зүүн бүсийн сумдын тамгын албан хаагчдын “Харилцан хүндэтгэе” зөвлөгөөн Гурвансайхан суманд зохион байгуулагдсан. Зөвлөгөөнд 22 албан хаагч хамрагдсан. Зөвлөгөөний үеэр 2022 оны онцлох ажлуудаас танилцаж туршлагаа хуваалцаж, “Эерэг хандлага” сэдэвт сургалтад хамрагдсан. Мөн 3 төрөлд спортын арга хэмжээнд амжилттай оролцсон. Мөн 10 дугаар сард зохион байгуулагдсан Дэрэн сумын зөвлөгөөнд 21 албан хаагч оролцсон. Манлайллаар удирдахуй сэдэвт сургалтад хамрагдсан. Спортын 5 төрөлд тэмцээнээр өрсөлдөж 2 мөнгөн медаль, 1 алтан медалийн болзол хангасан амжилтийг гаргасан. Нийт 2,2 сая төгрөгийг зарцуулсан.	100%	
1.1.3	Сумын хүний нөөцийн хөгжлийн дэд хөтөлбөрт нэмэлт өөрчлөлт оруулах, мөн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх санхүүгийн эх үүсвэрийг тодорхой тусгах, эрүүл мэнд, боловсролын чиглэлээр	Гэрээ байгуулсан оюутны тоо Зарцуулсан төсвийн хэмжээ Дадлага хийсэн оюутны тоо Гэрээний хэрэгжилтийг ЗДЗ-д	Тоо	4 13,2 0	6 18 сая 1	18 сая	2-4-р улиралд	Орон нутагт нэн шаардлагатай мэргэжлээр суралцаж буй шинээр 2, нийт 4 оюутантай гэрээ байгуулан гэрээний хэрэгжилт, орон нутагт шаардлагатай мэргэжлээр ажиллаж буй 5 ажилтан албан хаагчдын тайлан, гэрээний хэрэгжилтийг Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцсэн. 2 оюутан ажлын байр дээр 10-21 хоногийн дадлага хийсэн. 4 оюутны төлбөрт 7,8 сая төгрөгийг хүний нөөцийг хөгжүүлэх дэд хөтөлбөрийн санхүүжилтээс	90%	

		суралцаж буй оюутантай гэрээ байгуулах.	тайлагнасан эсэх						зарцуулсан	
	1.1.4.	Төрийн албан хаагчдын хөгжил, нийгмийн баталгааг хангах хүний нөөцийн хөтөлбөрт тусгагдсаны дагуу тогтвор суурьшилтай ажиллаж буй залуу мэргэжилтнүүдэд орон нутгаас дэмжлэг үзүүлэх талаар тусгах	Нийгмийн баталгааг хангах хөтөлбөрт хамрагдсан иргэдийн тоо Тусламж дэмлэгт хамрагдсан албан хаагчдын тоо Малжуулах төсөлд хамрагдсан төрийн албан хаагчийн тоо	Тоо	3 8 1	4 10 2	10 сая ОНТөсөв	2-3-р улиралд	Сумын хүний нөөцийг хөгжүүлэх дэд хөтөлбөрийн хүрээнд орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажиллаж ажиллах гэрээ байгуулсан 5 ажилтан албан хаагчдын гэрээг дүгнэж, 4 албан хаагчдад 21,2 сая төгрөгний орон нутгийг тэтгэлэгийг олгосон. Төрийн албан хаагчдын дэмжлэг болон бусад санхүүгийн эх үүсвэрээр 1 төрийн албан хаагчийг 5 ханатай өргөө цагаан гэртэй болгосон, 1 төрийн албан хаагчийг хашаажуулах дэмжлэгт хамруулсан. Малжуулах төсөлд хамрагдсан албан хаагч байхгүй.	90%
Зорилт 1.2	2.1	Төрийн үйлчилгээг цахимжуулах, 2020 онд 54 нэр төрлийн лавлагааг "Хур" системээс иргэдэд олгож байгаа бөгөөд 2024 онд 30 нэр төрлөөр нэмэгдүүлнэ.	Иргэдэд лавлагааг түргэн шуурхай олгох Лавлагааг онлайнаар авах сургалтыг мэдээллийг иргэдэд өгөх	Тоо	57	80	Шаардах гүй	Жилдээ	Төрийн үйлчилгээний Хур системээс 55 байгууллагын 790 төрлийн лавлагааг авах боломжтой болсон.	70%
Арга хэмжээ	2.1.1	EMongolia цахим хуудаснаас мэдээлэл авах, нөхцлийг бүрдүүлэх	Мэдээллийг иргэдэд хүргэх Лавлагааг иргэдэд олгох	Тоо	52	80	Шаардах гүй	Жилдээ	Нээлттэй мэдээллийн өдрөөр иргэдэд И-Монголиа системээс лавлагаа авах заавар зөвлөгөөг өгч, гарын авлага тараасан.	70%
	2.1.3	Авлигагүй нийгмийн хамтдаа төлөө аяныг	Аяныг зохион байгуулсан байх	Тоо	91	150	500,000 ОНТ		Шудрага ёс хөгжил дэвшилд хамтдаа аянд нэгдэж контент хийх, Авлигын тухай хуулийг	100%

		жил бүр зохион байгуулах.	Иргэдийг хамруулсан байх						сурталчилсан контент -5 бэлтгэн хийж цахимд сурталчлан ажиллаа. Байгуулагаас албан хаагчдынхаа дунд Эерэг хандлага-Соёл түгээе нөлөөлийн үйл ажиллагааг зохион байгуулж, Номын үзэсгэлэн гарган танхим болон цахимаар сурталчлан ажиллаа. төлөвлөн ажиллаж байна.ИТХ-ын нарийн дарга Д.Уранбилэгийг урьж албан хаагчдын дунд ТАХ-ын ёс зүйн сургалтыг зохион байгуулж мэдлэг мэдээлэлээр ханган ажиллаа. Нийт 3 үйл ажиллагаа зохион байгуулж 89 үзэгч хамрагдаж, цахим хандалт -186 байна.	
	2.1.4	Төр иргэний эргэх холбоог сайжруулах, төрийн байгууллагуудын хамтын ажиллагаа, шударга, нээлттэй ил тод байдлыг хангаж, 2020 онд иргэдийн төрийн үйлчилгээний чанарын талаархи сэтгэл ханамжийг 46.8 хувьтай байгааг 2024 онд 55 хувьд хүргэнэ	Сэтгэл ханамжийн судалгааг авах Судалгаанд хамрагдсан иргэдийн тоо	Хувь Тоо	50	52	ОНТөсөв	3-4-р улиралд	Төрийн байгууллагуудын сэтгэл ханамжийн судалгааг цахимаар googleмаягтаар 10 сарын 25-ны өдрөөс 11 сарын 24ний өдөр хүртэл авсан. Санал асуулгад 73 иргэн оролцсон байна.Судалгаанд оролцогчдыг ажил эрхлэлтийн байдлаар нь ангилж үзвэл 82,2 хувь төрийн албан хаагч, 9,6 хувь нь хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, 8,2 хувь өндөр настан байна. Судалгааны асуумжийг 11 төрлөөр бэлтгэн иргэдээс санал асуулгыг авсан. Иргэд төрийн байгууллагын үйл ажиллагааны ил тод байдлыг 62,2 хувьтай, үйлчилгээний , сэтгэл ханамжийн талаарх асуумжид судалгаанд оролцогчдын 60,1хувь нь хангалттай сайн, Төрийн байгууллагын албан хаагчдын мэдлэг ур чадварыг 68 хувь сайн , ёс зүйн хандлагыг 64 хувьтай гэж үнэлсэн байна. Хэрэглэгчийн үнэлгээний дундаж нь 64,7 хувьтай байна.	100
Зорилт	1.3	Орон нутгийн хөгжлийн сан, хөрөнгө оруулалт,	Иргэдэд орон нутгийн хөгжлийн	Тоо	318	420	ОНТөсөв	1-2-р улиралд	ОНХС-ийн хэрэгжилт, ажлын тайлан, хийгдэх ажлын талаарх мэдээллийг БИНХ-уудад танилцуулж, айл өрхөөр,	90%

		хандив тусламж, тендер шалгаруулалт болон төсвийн талаарх мэдээллийн ил тод байдлыг хангаж, иргэдийг мэдээлэл авах нөхцлийг бүрдүүлэх.	сангийн хөрөнгө оруулалтын тайлан мэдээг хүргэх Санал асуулгад хамрагдсан иргэдийн тоо						орон нутгийн цахим бүлгээр, мэдээллийн самбараар, ОНХС цахим сайтаар хүргэж давхардсан тоогоор 720 иргэнд хүргэсэн. ОНХС-ийн ЖГҮ-ээр 80 хувьтай үнэлэгдэж аймагтаа 5 дугаарт эрэмбэлэгдэж ТА-3 төслөөс ОНХС дээр 65,5 сая.төг-ийн урамшил авах боломжтой болсон. Санал асуулгад хамрагдсан иргэдийн тоо 171 буюу 17 хувиар өмнөх оноос нэмэгдсэн. 2024 онд ОНХСангийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээний саналд 287 иргэн цаасаар болон цахимаар саналаа өгсөн.	
Арга хэмжээ	1.3.1	Хөрш зэргэлдээ сумдууд болон хамтран ажиллаж байсан сумд, ТББ-тай харилцан ашигтай хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх.	Хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх өдөрлөгийг зохион байгуулсан байх Хилийн цэсийн маргааныг удирдлагуудын хүрээнд шийдвэрлэсэн байх.	Тоо	2	2	ОНТөсөв	3-4-р улиралд	Дорноговь аймгийн Мандах суманд зохион байгуулагдсан хөрш 3 сумын уулзалтад оролцож, цагийн үеийн болон цаашид хамтран ажиллах талаар санал солицох уулзалт, спортын арга хэмжээнд амжилттай оролцсон. Мөн 40-өөд жилийн өмнө хамтран зохион байгуулж байсан Алтганы наадмыг сэргээж, "Алтгана-2023" бүсийн баяр наадмын арга хэмжээг Сумдын ЗДТГ, ИТХ, Уяачдын холбоо хамтран зохион байгуулллаа. Дээрх 2 сумтай хилийн цэсийн маргаантай асуудал гараагүй байна.	100%
	1.3.2	Төрийн байгууллагуудын хамтын ажиллагаа" арга хэмжээг жил бүр зохион байгуулах, хамтын үйл ажиллагааг өргөжүүлэх, ажлын уялдаа холбоог сайжруулах.	Аяны арга хэмжээг зохион байгуулах Шинэ туршлагыг түгээн дэлгэрүүлсэн тоо Манлайлагч төрийн албан	Тий м/үгүйТооТоо	1 1 3	2 2 3	ОНТөсөв 8 сая	3-4-р улиралд	Төрийн байгууллагуудын хамтын ажиллагаа-хувийн хэвшлийн хамтын ажиллагаа " аяныг зохион байгуулах хөтөлбөрийг боловсруулан ЗДД зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн батлуулж 10 сарын 18-ноос 11 сарын 03 хүртэлх хугацаанд зохион байгууллаа. Уг аяны ажлын хүрээнд төрийн байгууллагуудын "Нээлттэй хаалганы өдөр", монгол бичгийн "түвшин тогтоох шалгалт, " тэмцээн, спортын 3 төрөлт	100%

			хаагчийг шалгаруулсан эсэх						тэмцээн, , эрүүл мэндийн үзлэг, төрийн албан хаагчийн нийгмийн баталгааг хангах “Сайн үйлсийн арга хэмжээ” зэрэг үйл ажиллагааг төлөвлөгөөний дагуу зохион байгууллаа. Уг арга хэмжээнд 10,5 сая төгрөгийг зарцуулав. Уг аянд төрийн болон хувийн хэвшлийн 25 ажилтан албан хаагчид маш идэвх санаачилгатай 100 хувь хамрагдлаа. Мөн журмын дагуу оны “Манлайлагч албан хаагч” нарыг шалгаруулж, урамшууллаа.	
--	--	--	----------------------------	--	--	--	--	--	---	--

1.4 Амар тайван - Аюулгүй Цэвэр орчин

Зорилго :Гэмт хэрэг зөрчлийн тоог 50 хувиар бууруулж, гамшгийн бэлэн байдлыг 60 хувьд хүргэнэ.

Зорилт	1.4.1	Орон нутгийн дайчилгааны төлөвлөгөөг тодотгох, дайчилгааны үеийн бэлтгэл бэлэн байдлыг шалгах.	Дайчилгааны төлөвлөгөөнд тодотголыг хийсэн байх	Тоо	0	0	ОНТөсөв	3-4-р Улиралд	Засаг даргын захирамжаар төлөвлөгөөнд тусгагдсан иргэдийн шилжилт хөдөлгөөний тодотголыг хийсэн . Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөнд Сумын засаг даргын 2023 оны 11 сарын 22 ний өдрийн захирамжаар тодотголыг хийсэн.	70%
Арга хэмжээ	1.4.2	Гамшгийн эрсдлийг бууруулах үйл ажиллагааг шаттайгаар төлөвлөлөх	Гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөг батлуулах Гамшиг эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх команд штабыг сургалтыг зохион байгуулах. Гамшгаас хамгаалах тоног төхөөрөмжтэй болох	Хувь Хувь Хувь	0 0	1 100	0 ОНТөсөв 20 сая	3-4-р Улиралд	Сумын гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөг аймгийн онцгой байдлын газрын улсын байцаагчаар хянуулан батлуулсан. Гамшгийн эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх бэлтгэл бэлэн байдлыг хангуулах ажлын хүрээнд Сумын засаг даргын захирамжаар мэргэжлийн ангийн бие бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн байгуулсан. улс, аймгаас зохион байгуулж буй гамшгаас хамгаалах бэлтгэл бэлэн байдлын үзлэгт хангалттай сайн үнэлгээг авсан. Сумын 2023 оны орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар гамшгаас хамгаалах анхан шатны багас хэрэгслийг худалдан авах ажлыг зохион байгуулж 20 нэр төрлийн тоног төхөөрөмжийг 19,5 сая төгрөгөөр худалдан авсан.	100%
	1.4.3	Гэмт хэрэг зөрчлөөс	Сургалт сурталчилгаа	Хувь	40 6	100 4	ОНТөсөв	Улирал бүр	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр 4 удаагийн сургалт,	90%

		урьдчилан сэргийлэх ажиллагааг эрчимжүүлэх үйл	нд хамрагдсан хүний тоо өмнөх оноос өссөн байх. Гэмт хэрэг, зөрчлийн тоо өмнөх оноос буурсан байх. Цагдаагийн кабоны дээврийн засварын ажлыг хийх.		0	70%				сурталчилгаанд нийт 100 хүнийг хамруулсан. Гэмт хэрэг зөрчил өмнөх онд 6 бүртгэгдэж байсан бол энэ онд 4 бүртгэгдэж, 2 буюу 34% - аар буурсан үзүүлэлттэй байна. Кабоны дээвэр засварын тооцоо, судалгааг хийж байна.	
--	--	--	--	--	---	-----	--	--	--	---	--

1.5.Эдийн засгийн хөгжлийн бодлого:

Зорилго: Татварын бааз суурийн судалгааг нарийвчлан гаргах. Судалгаанд үндэслэн үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ус ашигласны төлбөр, газрын төлбөр, ангийн орлого, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжаас орох орлогыг нэмэгдүүлэх

Зорилт	1.5.1	Татварын бааз суурийн судалгааг нарийвчлан гаргах. Судалгаанд үндэслэн үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ус ашигласны төлбөр, газрын төлбөр, ангийн орлого, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжаас орох орлогыг нэмэгдүүлэх	Татварын орлогыг нэр төрлөөр нь нэмэгдүүлэх Татварын орлогын өсөлтийг 3 хувиар нэмэгдүүлнэ.	Хувь	72%	75%	2,1 сая	Жилдээ	11 сарын эхний байдлаар: Улсын төсөв 70,4%, Аймгийн төсөв 112%, Сумын төсөв 67% нийт 69,7 хувийн хэрэгжилттэй байна. Үүнээс: Хог хаягдал 100%, Ангийн орлого 0%, Усны орлого 100%, Газрын төлбөр 6,7% байна. Дундаж хувь 51,6%	70%
Арга хэмжээ	1.5.2	Хуримтлалын ач холбогдлыг иргэдэд сурталчлах талаар арилжааны банкуудтай хамтран ажиллаж	Хуримтлалын бүлгийн тоог 10 хувиар нэмэгдүүлдэх	Хувь	0	10	ОНТөсөв	2-3-р улиралд	Монголын хоршооны холбооны зөвлөх Н.Баасанхүү Малчин иргэдэд хуримтлалын ач холбогдлын талаар 2 цагийн сургалт явуулсан бөгөөд сургалтад 140 малчин хамрагдсан.	50%

		хуримтлалтай иргэдийн тоог нэмэгдүүлэх.								
	1.5.3	Иргэд малчид аж ахуйн нэгжүүдэд санхүүгийн боловсрол олгох, орлогыг нэмэгдүүлэх гарц боломжийг судлан ажиллах	10-оос доошгүй малчдыг санхүүгийн бичил зээлэнд хамруулах	Хувь	2	10	1сая	2-3-р улиралд	1 малчинг төслийн зээлд хамруулсан, мөн Дундговь түншлэл болон Өндөршил түншлэлд малчид иргэдийг оролцох боломжийг бүрдүүлсэн. “Өндөршил түншлэл-2023” 13 иргэн оролцсон.	ҮБ

2. Эрүүл мэндээ дээдлэгч- Өндөршилчүүд

Зорилго: Хавдрын өвчлөлийг эрт илрүүлж, эмчилгээнд хамруулан иргэний дундаж насжилтыг уртасгана.

Зорилт: 2.1	2.1.	Сүүлийн 4 жилд хавдрын нас баралт 26%-ийг эзэлж байгааг 2024 онд 10%-иар бууруулна.	Хавдрын илрүүлэг үзлэг шинжилгээнд зорилт насны иргэдийг 100 хувь хамруулах хавдрын нас баралтын хувийг бууруулах	Хувь	26%	18%	2000.0	Жилдээ	“Хавдарын эсрэг- Хамтдаа” Сумын дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж ажилласанаар сумын хавдарын нас баралт өмнөх 18% буурсан.	100%
Арга хэмжээ	2.1.1.	Хүн амын дунд нарийн мэргэжлийн эмч нарын урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг жилд 2-оос доошгүй удаа зохион байгуулж хавдрын өвчлөлийг эрт шатанд нь илрүүлэх. Жил бүр 40-өөс дээш насны хүн амын 30%- ийг хавдрын маркер илрүүлэх	Эрт илрүүлэг үзлэгийн хамрагдлын хувь	Хувь	18.1%	30%	800.0	Жилдээ	Хүн амын дунд нарийн мэргэжлийн эмчийн үзлэгийг Зүрх судас, ,ЭХО, Лабораторийн шинжилгээ зэрэг төрлөөр зохион байгуулж 385 хүнийг хамруулсан ба хавдрын өвчнийг эрт илрүүлэх зорилгоор 50 хүн хавдрын маркерийн шинжилгээнд хамрагдаж өөрчлөлттэй хүн гараагүй. Эрт илрүүлэгт хамрагдалт 39%	100%

	шинжилгээнд хамруулах								
2.1.2	Зорилтот бүлгийн 30–60 насны эмэгтэйчүүдийг жил бүр хавдрын үзлэг шинжилгээнд хамруулах	Эрт илрүүлэг үзлэгийн хамрагдлын хувь	Хувь	79%	85%	450.0	Жилдээ	Умайн хүзүүний хавдрын илрүүлэг үзлэгт - 77 эмэгтэй орохоос 77, Хөхний илрүүлэг үзлэгт -247 эмэгтэй орохоос 247 эмэгтэй хамрагдсан	100%
2.1.3	Хөнгөвчлөх тусламж үйлчилгээний чиглэлээр сувилагч бэлтгэж, хавдартай хүмүүст хөнгөвчлөх тусламж үйлчилгээг чанартай хүртээмжтэй нэмэгдүүлэх	Мэргэжилтэн бэлтгэгдсэн байх.	Хувь	0	100%	400.0	Жилдээ	Хөнгөвчлөх тусламж үйлчилгээний чиглэлээр сургагч багшаар бэлтгэгдсэн мэргэжилтэн бэлтгэгдэж, сувилагч нарт 8 цагийн хөнгөвчлөх тусламж үйлчилгээний талаар сургалт зохион байгуулсан.	100%
2.1.4	Хавдрын эсрэг-Бид хамтдаа” сумын дэд хөтөлбөрийг боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	Хөтөлбөрийг боловсруулж батлуулах Төлөвлөгөө гарган хэрэгжилтийг тайлагнасан байх	Хувь	0	85%	1500.0	Жилдээ	Хавдарын эсрэг хамтдаа сумын дэд хөтөлбөрийг сумын ИТХ-ын 46 дугаар хуралдаанаар 2022 оны 2 сарын 23-нд баталсан. 2023 онд “Хавдрын эсрэг хамтдаа” сумын дэд хөтөлбөрийн дагуу 6 зорилт 17 зүйлтэй үйл ажиллагааны төлөвлөгөө боловсруулан ажиллаж байна. Хэрэгжилт 85% Говьсүмбэр аймгийн НЭ-ийн Эхо, Боновита лаборантын хамт ирж орон нутагт ажилласан. Хэвлийн ЭХО нарийн мэргэжлийн эмчийн үзлэгт 60-аас дээш насны 35 хүн хамрагдсан ба хавдар илрүүлэх маркерийн шинжилгээнд 50 хүн тус тус хамрагдлаа. Үүнд: Элэгний хавдарын маркерд 27 хүн, ходоодны хавдарын маркер 11 хүн, бүдүүн шулуун гэдэсний хавдарын маркер 2 хүн, нойр булчирхай хавдарын маркер 3 хүн, түрүү булчирхайн хавдарын маркер 4 хүн, өндгөвчний хавдарын маркер 1 хүн, уушигны хавдарын маркер 1, уушигны хавдарын маркер 1 хүн, бамбай булчирхайн хавдарын	100%

									маркер 1 хүн хамрагдсан. Хавдарын эрсдэлтэй хүн илрээгүй.	
Зорилго: 2.2. Хүн амын дунд зонхилон тохиолдож байгаа халдварт бус өвчлөлийн судалгаанд үндэслэн голлох 5 өвчнийг бууруулах. Зонхилон тохиолдох өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх сургалт сурталчилгаанд хамрагдалтын хувийг 5 хувиар нэмэгдүүлсэн байх.										
Зорилт: 2.2.1	2.1.2. 1	Зүрх судасны өвчлөлд цусны даралт ихсэх өвчин 2020 онд 62% байгааг 2024 онд 30%-д хүргэнэ.	Зорилтот иргэдийг үзлэг шинжилгээнд хамрагдалтын хувийг 10 хувиар нэмэгдүүлсэн байх Өвчлөлийг 15 хувиар бууруулах	Хувь	40% 54%	50% 37%	200.0	Улирал бүр	Цусны даралт ихсэх өвчнийг илрүүлэх эрт илрүүлгийн үзлэгт хамрагдвал зохих 936 хүнээс 514 хүн хамруулсан. Зүрх судасны өвчинд зонхилон тохиолдох цусны даралт ихсэх өвчнийг эмийн эмчилгээ болон зөв дадал хэвшил тогтоох, эрүүл мэндийн боловсрол олгох ажлын үр дүнд дахилтаас урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулж өвчлөлийг 20% буурууллаа.	100%.
Арга хэмжээ	2.1.2. 2	Зүрх судасны өвчнөөс урьдчилан сэргийлж иргэдэд эрүүл мэндийн боловсрол олгох ажлыг улирал бүр зохион байгуулах	Урьдчилан сэргийлэх сургалтад хамрагдсан иргэдийн оролцоо 10 хувиар нэмэгдсэн байх.	Хувь	80%	90%	200.0	Улирал бүр	Зүрх судасны өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор Өндөршил эрүүл мэндийн төв пэйж хуудсаар иргэдэд 13 төрөл бүхий мэдээллийг 652 иргэнд мэдээллийг түгээж, 325 хүнийг урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулж сахар, холестеринины шинжилгээг авч, үнэлгээ хийлээ. 1-р улиралд Артерийн даралт ихсэдэг 48 иргэнд “Тогтмол алхалтын ашиг тус” сэдвээр танхимын сургалтын зохион байгуулж 36 иргэн тогтмол алхалтын зөв дадлыг хэвшүүлсэн. 2-р улиралд Тамхи таныг татсаар л байна тамхины эсрэг хувьсал 15 хоногийн аяныг Эрчүүдийн эрүүл мэндийг дэмжих ажлын хүрээнд зохион байгуулж тамхинаас гарах уриалгыг олон нийтэд түгээлээ. 3-р улиралд Эрүүл зохистой хооллолт сэдвийн хүрээнд Эхийн сүүгээр хооллолтын ач тус ажлыг төр ба хувийн хэвшилд ажил хөдөлмөр эрхэлж буй хөхүүл эмэгтэйчүүдийг хүүхдээ хөхүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлэх	100%

									зорилгоор 15 хөхүүл ээжид сургалтыг зохион байгууллаа. Хүүхдийн цэцэрлэг нь ажлын байран дээр хүүхэд саатуулах өрөөг тохижуулан ажиллаж байна. 4-р улиралд Зүрхээ таньж зүрхээ хайрлая сэдвээр жорын дагуу даралтын эмээ хэрэглэх, цусны даралтаа тогтмол хэмжих, стресс уур бухимдлаар ангид байх сэдвээр амбулаториор үйлчлүүлсэн 47 иргэнд сурталчилгаа хийж гарын авлагаар хангалаа.	
	2.1.2.3	Хөдөлгөөн эрүүл мэнд, зөв хооллолтын талаар зөв дадал хэвшил тогтоох ажлыг эрчимжүүлж, жилд 2 удаа “Хөдөлгөөн эрүүл мэнд” өдөрлөг зохион байгуулах.	Эрүүл зөв хооллолтын талаарх сургалт сурталчилгаанд хамрагдалтын хувь Хөдөлгөөн эрүүл мэнд өдөрлөг зохион байгуулсан эсэх	Тоо Тий м/үгүй	85% -	90% 100%	200.0	V.IX сард	Эрүүл зөв хооллолтын хүрээнд Ус ба эрүүл мэнд, Сүүний ач тус сэдвээр 18 удаагийн танхимын сургалтыг ЕБС-ийн 1-9 дүгээр ангийн 112 сурагчдад зохион байгууллаа. Хөдөлгөөн эрүүл мэнд өдөрлөгийг 126 төрийн албан хаагч, аж ахуй нэгжийн ажилтануудад буухиа, волейболын тэмцээн, олс таталт, бөмбөг шидэлт гэсэн төрлөөр баг болгон өрсөлдүүлж хөдөлгөөний дутагдлаас урьдчилан сэргийлэх мэдлэгийг олгож дархлааг нь дэмжих зорилгоор халуун чацаргана, аарцтай үрэл өглөө. Амьдралын эрүүл зөв дадал, хэвшлийн сургалт хэрэгжсэн.	100%
	2.1.2.4	Бие бялдрын түвшин тогтоох сорилд 3-64 хүртэлх насны нийт иргэдийн 18 хувийг хамруулж 2024 онд 30%-д хүргэх	Сорилд хамрагдах иргэдийн тоо 4 хувиар нэмэгдүүлсэн байх	Хувь	18%	30%	0	Жилдээ	Бие белдарын түвшин тогтоох ажлыг ЕБС-ийн 180 сурагч үүнээс: А үнэлгээтэй 157, В үнэлгээтэй 20, С үнэлгээтэй 3 Насанд хүрэгч: 140 хүн хамрагдсан. А үнэлгээтэй 65, В үнэлгээтэй 51, С үнэлгээтэй 24 байна. 34,7 хувь	100%
Зорилт : 2.2.2	2.1.2.5	Зүрх судасны нарийн мэргэжлийн эмчийн үзлэг жилд 2- оос доошгүй удаа зохион байгуулах	Халдварт бус өвчлөл буурна	Хувь	18%	22%	200.0	VI.X сард	Зүрх судасны нарийн мэргэжлийн үзлэгийг 1 удаа зохион байгуулагдаж 54 хүн ЗЦБ,Зүрхний ЭХО-д хамрагдаж сумын эмнэлэгт зүрх судасны өвчтэй 47 хүн хэвтэж эмчлүүлсэн. Мөн ЗСӨ-ийг илрүүлэх “Монпен” төслийн хүрээнд 366 хүнийг хамруулсан. /36%/	100%

Арга хэмжээ	2.1.2.6	Зүрх судасны өвчнийг үүсгэж байгаа гол хүчин зүйл архи, тамхинаас татгалзах хөдөлгөөнийг өрнүүлэх	Зүрх судасны өвчлөл буурсан байх	Хувь	86%	80%	150.0	Улирал тутамд	Халдварт бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, хорт зуршилаас ангижрах зорилгоор эмнэлгийн пэйж хуудсаар дамжуулан сургалт сурталчилгааг зохион байгуулж давхардсан тоогоор 359 хүн хамрагдсан.	90%
Зорилт: 2.2.2	2.1.3	Нөхөн үржихүйн насны эмэгтэйчүүдийг эрүүлжүүлэх ажлын эрчимжүүлж ажиллах	Халдварт бус өвчлөл буурсан байх	Хувь	92%	90%	350.0	Улирал тутамд	Нөхөн үржихүйн насны эмэгтэйчүүдийн эрхтэн тогтолцооны эмгэгтэй 54 эмэгтэйгээс сум, аймгийн эмнэлэгт 48 эмэгтэйг эмчлэн эрүүлжүүлж 2 эмэгтэйг хавдар судлалын эмнэлэгт явуулж эмчилгээ хийлгэж ирсэн. Үүнд: Амьсгалын замын эмгэгтэй-2, ЗСС-ны эмгэгтэй -23, ШБЗ-ын 20, ХБЗ-ын эмгэгтэй-5	100%
Арга хэмжээ	2.1.3.1.	Нөхөн үржихүйн насны эмэгтэйчүүдийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хамралт 2020 онд 80% байгааг 2024 онд 100% болгоно.	Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хамрагдалтыг нэмэгдүүлэх	Хувь	80%	92%	450.0	Улирал тутамд	Нөхөн үржихүйн насны 300 эмэгтэйчүүдээс 259 эмэгтэй урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамрагдсан.	90%
	2.1.3.3	Зорилтот бүлгийн иргэдийг жирэмслэлтээс хамгаалах эм, хэрэгслээр тасралтгүй хангах	Эрүүл мэндийн боловсрол дээшилнэ	Хувь	90%	92%	600.0	Улирал тутамд	Жирэмслэлтээс хамгаалах эм хэрэгслийг тендерээр захиалан авч, зорилтот насны эмэгтэйчүүдэд олгосон. Даавар агуулсан эм-7, даавар агуулсан тариа-23, бэлгэвч-15, ерөндөг-12 хүнд өгч, эрүүл мэндийн зөвлөгөө, сургалтад хамруулсан байна.	100%
Зорилт 2.2.3	2.1.4.	0-5 насны хүүхдийн хяналтыг сайжруулж, өвчлөлөөс сэргийлнэ.	0-5 насны хүүхдийг үзлэгт 100 хувь хамруулах Хүүхдийн эндэгдэлгүй байх	Хувь	70%	100%	200.0	Улирал тутамд	0-5 насны хүүхдийг ХӨЦМ-ийн дагуу үнэлж эмчилж, эрүүлжүүлэх ажлыг зохион байгуулсан. Нийт 162 хүүхдийг хяналтанд авч товллын вакцинжуулалтанд 100 % хамруулж, тарилгатай халдварт өвчин, 0-5 насны хүүхдийн эндэгдэл гараагүй	100%

Арга хэмжээ	2.1.4.2	0-5 насны хүүхдийн аминдэмийн хамралт, өсөлт хөгжлийг хянах ажлыг чанаржуулж жил бүр зуны чийрэгжүүлэлтэд хамруулах	0-5 насны хүүхдийг дархлаажуулалтад 100 хувь хамруулах Зуны чийрэгжүүлэлтэд хамруулсан байх	Хувь	90%	100%	200.0	VI сард	Нийт 162 хүүхдийг хяналтанд авч А, Д амин дэмийн витаминжуулатанд хамруулсан. Зуны чийрэгжүүлэлтийг гэрийн нөхцөлд хийх талаар 59 эцэг эхчүүдэд зөвлөмж тараасан.	100%
	2.1.4.4	ХӨЦМ-ийн хэрэгжилтийг сайжруулж эх, эцэгт хүүхэд амрах, хооллох, хянах аргад сургаж хүүхдийн өвчний хүндрэлээс сэргийлж ажиллах	Эх эцгийн эрүүл мэндийн боловсрол дээшилж хүүхдийн өвчлөл буурна	Хувь	80%	85%	150.0	Улирал тутамд	0-5 насны хүүхдийн эцэг эхэд ХӨЦМ-ийн талаар мэдээлэл өгч хэзээ яаралтай эргэж үзүүлэхийг эх эцэг зөвлөж хүндрэлээс сэргийлэх, хүүхдийг амрах хооллох аргад сургах ажлыг сурталчилж байна. Хүүхдээ хараад хэвтэж байгаа 0-5 насны хүүхэдтэй эхэд хүүхдэд хоол хийх аргачлалаар сургалт хийж 1 удаа хоолны үзэсгэлэн гаргасан. Хүүхэд хооллох, хянах, эрт унтуулах, эрүүл мэндийн зөвлөгөө өгснөөр 188 эцэг эхэд өгснөөр хүүхдийн өвчлөл 333-аас 171 болж 51,8 хувиар буурсан.	100%
	2.1.4.5	Жил бүр багийн эмч нарыг ХӨЦМ-ийн сургалтанд бүрэн хамруулах	ХӨЦМ-ийн талаархи мэдлэг дээшилсэн байх Сургалтад хамрагдсан байх.	Хувь	0	2	500.0	9-р сард	ХӨЦМ-ийн сургалтыг багийн эмч болон ээлжийн сувилагч нарт ажлын байранд 2 удаа зохион байгуулсан.	100%

2.2 Оюунлаг - Өндөршилчүүд

Зорилго 2.2.1 ЕБС-ийн хүүхдийн сурах үйлийг дэмжин сурлагын хоцрогдолгүй сургах

Зорилт	2.2.1.	Сургалтын "Чанарын үнэлгээ"-ний дунджийг 2019 онд 38 хувь байсныг 50 хувьд	Сургалтын стандарт хангалтын хувь	Хувь	2021 онд 39%	44	Улсын төсөв	Чанарын үнэлгээнд хамрагдаагүй.	%
--------	--------	--	-----------------------------------	------	--------------	----	-------------	---------------------------------	---

		хүргэнэ.								
Арга хэмжээ	2.2.1.1.	“Ээлжит хичээл-Сургалтын чанар” сургуулийн дэд хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлэх	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувь	Хувь	2020 онд 40%	50	Байгууллагын төсөв		Багш нарын дараалсан 2-4 цагийн хичээлд дагнан сууж хичээлийн бэлтгэлтэй танилцаж зөвлөн тусалж, нүүр тулсан ярилцлага зохион байгуулсан. Багш нар хичээлийн бэлтгэл, унших ойлгох чадвар, сурлагын амжилт, medle.mn-д нэмж 9 цагийн 1 нэгж хичээл байршуулсан. Хөтөлбөрийн төлөвлөсөн ажлууд 55% хэрэгжсэн.	100%
Зорилт	2.2.1.2	ЕБС-д сургалтын шинэ арга зүйг нэвтрүүлэх, туршин хэрэгжүүлнэ	Арга хэвшүүлж буй багш нарын арга эзэмшилтийн хувь	Хувь	40	60	Байгууллагын төсөв		Шинэ 10 аргыг өөрийн хичээлд тохируулан хэрэглэх, шинэ арга зүйд суралцах ажлыг “Сайн хичээл” үйл ажиллагааны 1 үзүүлэлт болгон оруулж 10 арга сурталчилсан.	100%
Арга хэмжээ	2.2.1.2.1	Захиалгат болон судалгаат хичээлийг зохион байгуулж хэлэлцүүлэг хийн арга зүйг сайжруулах зөвлөн туслах	Захиалгат болон судалгаат хичээлийн тоо	тоо	0	6	Байгууллагын төсөв		Захиалгат хичээлийг арга зүйн нэгдлээр зохион байгуулж багш бүр 1 хичээл зааж, 2 хичээлд суусан. Нийт 13 хичээл зааж 26 хичээлд суун зөвлөн тусалж, туршлага судалсан.	100%
	2.2.1.2.2	Багш Нарын заах арга барилыг сурталчлах үзүүлэх хичээлүүдийг зохион байгуулж, Сайн хичээл уралдаанд бэлтгэж аймаг бүсийн хэмжээнд амжилттай оролцох	"Сайн хичээл" арга хэмжээг сургууль дээрээ зохион байгуулж аймаг бүсэд оролцуулна.	Оролцсон багшийн эзлэх хувь	65	70	Байгууллагын төсөв		Сайн хичээл арга хэмжээг 5-р сард аймгийн хэмжээнд 5 хүртлэх жил ажиллаж байгаа залуу багш нарын дунд зохион байгуулж багш Ану-Үжин, Батбуян нар амжилттай оролцсон. Сайн хичээл-2023 арга хэмжээг 9-р сард 1-10 жил ажиллаж байгаа залуу багш нарын дунд зохион байгуулж 11-ээс дээш жил ажилласан багш нар 1 залуу багшид зөвлөн туслах арга хэмжээг зохион байгууллаа.	100%

Зорилт	2.2.1.3	Хамран сургалтыг нэмэгдүүлэх	Хамран сургалтын хувь	Хувь	75	80	Байгууллагын төсөв		Хамран сургалт 2020 онд 91,6% байсан, 2023 онд 93% болсон.	100%
Арга хэмжээ	2.2.1.3.1	Хамран сургалтын судалгааг шинэчлэн гаргах	Анги удирдсан багштай гэрээ байгуулан шалтгаангүй завсардалт гаргуулахгүй байх	Тоо	86	88			Хамран сургалтын судалгааг шинэчлэн гаргасан. Ар гэрийн байршил шалтгаанаар тойрогтоо суугаагүй сурагчид байгаа, сургууль завсардсан сурагч байхгүй.	100%
	2.2.1.3.2	Бага ангийн багш нарыг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах арга зүйд суралцуулах	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах аргазүйд суралцсан багшийн тоог нэмэх	Тоо	4	5			Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн сургалтын хэрэглэгдэхүүн бэлтгэсэн бага ангийн багш нартай хамтран нийт 3 төрлийн 21 хэрэглэгдэхүүн бэлтгэсэн.	100%
Зорилго 2.2.2 Үндэсний өв соёлоо дээдэлж бусдыг хүндлэн бие дааж сурч хөгжих амьдрах чадвартай зөв Монгол хүүхэд болгон төлөвшүүлэх										
Зорилт	2.2.2.1	Монголын түүх хэл соёл зан заншлаас суралцах орчин нөхцөл бүрдүүлэлт 2020 онд 20 хувь байгааг 2024 онд 60 хувьд хүргэнэ.	Орчин бүрдүүлэлт, арга хэмжээний биелэлтийн хувь	Хувь	20	40	ОНТөсөв		. 7-р ангийн монгол бичгийн анги нийтийн олимпиад аймгийн хэмжээнд 3 үе шаттай зохион байгуулагддаг. Үүнд: 19 сургуулийн 30 анги оролцсоноос 7а ангийн сурагчид 3-р шатанд 6-р байранд шалгарч, 3-н шатны нийлбэр дүнгээр 9-р байр, зүүн бүсдээ 2-р байранд шалгарсан амжилт үзүүллээ.	70%
Арга хэмжээ	2.2.2.1.1	Зан заншлын өргөө байгуулан Монгол ёс заншлаас суралцах арга хэмжээ зохион байгуулах	Ёс заншлын өргөө байгуулан тохижуулсан байдал, зохион байгуулсан ажлын тоо	Хувь	20	40	ОНТөсөв		А.Алиманцэцэг багш бага ангийн “Ёс заншлын өргөөг ангийн эцэг эхийн 1200000₮, сургуулийн төсвөөс 800000₮ нийт 2 сая төгрөгийн хөрөнгөөр байгуулсан. Арга хэмжээ зохион байгуулж эхлээгүй.	70%

	2.2.2.1.2	Монгол хэл түүхийн кабинетийг тохижуулах	Түүхийн кабинет гэрчилгээтэй болох	Тоо	1	2	ОНТөсөв		С.Түмэнбаатар багш ба ангийн эцэг эхийн 700000₮-ийн хандиваар Монгол хэлний кабинет гэрчилгээжүүлэх ажил 100% хийгдсэн. А.Батбуян багш өмнөх онд эцэг эхийн дэмжлэгтэй тохижуулсан кабинетаа гэрчилгээжүүллээ.	100%
	2.2.2.1.3	Монгол Бичгийн анги нийтийн уралдаан зохион байгуулах	Монгол бичгийн олимпиадад оролцсон оролцооны хувь	Хувь	80	90	ОНТөсөв		7-р ангийн монгол бичгийн анги нийтийн олимпиад аймгийн хэмжээнд 3 үе шаттай зохион байгуулагддаг. 19 сургуулийн 30 анги оролцсоноос 7а ангийн сурагчид 3-р шатанд 6-р байранд шалгарч, 3-н шатны нийлбэр дүнгээр 9-р байр, зүүн бүсдээ 2-р байранд шалгарсан амжилт үзүүллээ.	100%
Зорилт	2.2.2.3	Бие дааж сурч хөгжих амьдрах чадвартай Зөв монгол хүүхдийг төлөвшүүлэх	Хөтөлбөр боловсруулсан эсэх	Хувь	50	60	ОНТөсөв		НАЗА академийн сургагч багш Э.Даваадоржийг урьж зөв монгол хүүхэд сургалтыг сумын хамтарсан багтай хамтран зохион байгуулсан. Сургалтад 6-9-р ангийн 80 сурагч хамрагдсан. Зөв монгол хүүхэд хөтөлбөр боловруулсан. 2024 оны 1 сарын 1 өдрөөс хэрэгжиж эхэлнэ.	70%
Арга хэмжээ	2.2.2.2.1	Хүүхдийн оролцооны байгууллага клубуудыг байгуулан идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулах	Хүүхдийн оролцооны байгууллага, клубын тоог нэмэгдүүлж үйл ажиллагааг тогтмолжуулна.	Тоо	5	6	ОНТөсөв		2023-2024 оны хичээлийн жилд “Өсвөрийн сэргийлэгч”, “Өсвөрийн сурвалжлагч”, “Охидын зөвлөл”, “Эко клуб”, “Бөхтийн хүчтэн” дэвжээ, “Ногоон бэрс” гэсэн оролцооны 6-н өөрөө удирдах байгууллага байгуулан ажиллаж байна.	100%
	2.2.2.2.2	Бяцхан манлайлагч арга хэмжээг зохион байгуулж өөртөө итгэлтэй бие даах чадвартай суралцагчдын баг хамт олныг төрүүлэн	Баг хамт олны хуваарилалт, зохион байгуулсан ажлын тоо	Тоо	0	5	ОНТөсөв		Сумын хамтарсан багтай 12-р сард хамтран зохион байгуулахаар төлөвлөсөн.	ҮБ

		алдаршуулах								
	2.2.2.2.3	Дотуур байрын хүүхэд хөгжлийн танхимыг тохижуулж үйл ажиллагаа зохион байгуулах	Хичээлийн бус цагаар өөрийгөө хөгжүүлэх орчин нөхцөл бүрдүүлэлт, зохион байгуулсан ажилд оролцсон суралцагчийн эзлэх хувь	Хувь	30	40	ОНТөсөв		Хичээлийн бус цагаар хүүхэд хөгжлийн танхимд шатар, даам, шагай тоглох, хүрд цээжлэх, зурагт үзэх, мөн урлагийн 7 төрлөөр тоглолт үзүүлбэр бэлтгэн тоглож хүүхдийн хөгжих орчин бүрдүүлэн ажилласан. Орчин бүрдүүлэх ажилд сурагчид 100% оролцсон.	100%
	2.2.2.2.4	Залуу багш нарын ур чадварын уралдаан зохион байгуулах	Уралдааны шалгуурт хүүхдийн төлөвшил оруулж дүгнэх	Хувь	0	60	300.0		Сайн хичээл арга хэмжээг 5-р сард аймгийн хэмжээнд 1-5 жил ажиллаж байгаа залуу багш нарын дунд зохион байгуулж багш Б.Ану-Үжин, А.Батбуян нар амжилттай оролцсон. Сайн хичээл-2023 арга хэмжээг 9-р сард сургууль дээрээ 1-10 жил ажиллаж байгаа залуу багш нарын дунд зохион байгуулж 11-ээс дээш жил ажиллаж байгаа багш нар 1 залуу багшид зөвлөн туслах, хамтран хичээл бэлтгэх зохион байгуулалт хийн шинэлэг байдлаар зохион байгууллаа. Мөн “Шилдэг хүүхэд төлөвшүүлэгч багш” шалгарууллаа.	90%
Зорилт	2.2.2.3	Сургалтын орчин бүрдүүлэхэд дэмжлэг тусалцаа үзүүлэх ивээн тэтгэх эцэг эхийн оролцоог нэмэгдүүлэх	Орчин бүрдүүлэхэд хамтран ажилласан эцэг эхийн оролцоо	Хувь	10	30	ОНТөсөв		Энэ хичээлийн жилд эцэг эхийн зүгээс нийт 5769000₮-ийн хандив өгч сургуулийн үйл ажиллагааг дэмжин ажиллалаа. Ёс заншлын өргөө байгуулахад 5-р ангийн эцэг эх 1200000₮, 6а ангийн эцэг эхчүүд монгол хэлний кабинет тохижууоахад 700000₮, дотуур байрны 9 тасгийн эцэг эх нийлээд 3869000₮-ийн хандив тусламжийг үзүүлсэн байна.	90%
Арга хэмжээ	2.2.2.3.1	“Тохилог орчин-Чанартай сургалт” аяны ажлыг зохион	Гэрчилгээжсэн кабинетын тоо	Тоо	4	6	1 000 000		“Тохилог орчин-Чанартай сургалт 2023” аян 11 сарын 20 оос 30 хооронд зохион байгуулж нийт 3 кабинет	50%

		байгуулах							гэрчилгээжүүлээ.	
	2.2.2.3.2	“Эцэг эхийн боловсрол сургалт сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулах	Сургалтын тоо, хамрагдалт	Тоо	3	6	1.000.000		1,2-р улиралд эцэг эх асран хамгаалагчдад Боловсролын тухай шинэчилсэн хууль, хүмүүжлийн эерэг арга сэдвүүдээр 2 удаа, эцэг эх асран хамгаалагчдын спортын бага наадам зэрэг үйл ажиллагааг нийт эцэг эхийн дунд зохион байгуулсан. Бага ангийн багш нар эцэг эхчүүдэд тухайн 7 хоног, сар, улирлаар заах хичээлийн сургалт зөвлөгөөг тогтмол өгч хэвшсэн.	90%
	2.2.2.2.3.3	Гэр бүлийн орчинд хүүхдийг бие дааж сурах арга барил эзэмшихэд дэмжлэг үзүүлдэг эцэг эхийн арга барилыг олон нийтэд сурталчлах	Шилдэг эцэг эхийг шалгаруулах журам гарган шалгаруулах Алдаршуулсан эцэг эхийн тоо	Тоо	1	4	ОНТөсөв		Шилдэг эцэг эх шалгаруулах шалгуур үзүүлэлтийн дагуу жил бүр “Шилдэг эцэг эх”-ээ шалгаруулдаг. 2024 онд шалгуур үзүүлэлтийн дагуу журам гарган хөтөлбөр боловсруулж шилдэг оролцоотой эцэг эхчүүдийг алдаршуулан сурталчилж, сургуулийн үйл ажиллагаанд татан оролцуулна.	90%
Зорилго 2.2.3 Бүх нийтийн боловсролын сургалтын хэрэгцээг тодорхойлж хэрэгжүүлнэ.										
Зорилт	2.2.3.1	Насан туршийн боловсрол олгох орчин нөхцөл бүрдүүлэх	Сургалтын орчин зайлшгүй хэрэгцээтэй сургалтын техник хэрэгсэл хэрэглэгдэхүүний судалгаа гарган үе шаттайгаар бүрдүүлэх	Хувь	45	55	Улсын төсөв		Сургалтын танхимд хэрэглэгдэхүүний тавиур шинээр нэмж, ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох гарын авлага 10, багшийн ном 1,2,3, сурагчийн 3 ширхэг номоор баяжууллаа. Мөн “Бүгдээрээ хуримтлуулъя” аяны хүрээнд санхүүгийн боловсрол олгох тухай гарын авлага 40 ширхэг, амьдрах ухааны гарын авлага 50 ширхэг нэмсэн. Боловсрол нөхөн олгох хөтөлбөрийг шинэчлэн хэрэглэгдэхүүний баяжилт хийв. Шинэ зөөврийн компьютерээр хангав.	100%
Арга хэмжээ	2.2.3.1.1	Насан туршийн боловсролын нэгжийн танхимын тохижилтыг	Сургалт явуулах орчин бүрдүүлж	Тоо	0	1	500 000		Насан туршийн боловсролын нэгжийн танхимыг өнгөт принтер, зөөврийн компьютерээр ханган хөтөлбөр, сургалтын хэрэглэгдэхүүний баяжилт	100%

		сайжруулах	кабинетийн гэрчилгээтэй болно.						хийв. Ногоон бэрс шатрын клуб ажиллуулж байна.	
Зорилт	2.2.3.2	Хүн амын боловсролын түвшинг судалж хэрэгцээт сургалтад хамруулах	Судалгааг авч дүгнэлт хийн сургалтын хөтөлбөр боловсруулан батлуулж сургалтыг тогтмолжуулан зохион байгуулж хамрагдалтыг зорилтот хувьд хүргэх.	Хувь	25	30			Сумын нийт иргэдийн боловсролын түвшинг тогтоох судалгаа хийн бичиг үсэг үл мэдэгч 3-н иргэнд сургалнд суурь боловсрол эзэмшүүлсэн. Нийт иргэдийн дунд үндсэн 6 чиглэлээр 10 төрлийн сургалт зохион байгууллаа. Үүнд давхардсан тоогоор 560 иргэн хамрагдсан байна.	90%
Арга хэмжээ	2.2.3.2.1	Мэргэжлийн байгууллага иргэдтэй хамтран ажиллах уялдаа холбоог сайжруулан сургалт сурталчилгааны үйл ажиллагааг зохион байгуулах	Зохион байгуулсан сургалтын тоо	Тоо	2	4			Аймгийн политехникийн коллежтэй хамтран төгсөх ангийн 35 сурагчид мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалт өдөрлөгийг явуулж сурагчид 100 хувь хамрагдлаа. Мөн 8-9 ангийн сурагчдын дунд мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалт явуулсан нийт 45 сурагч хамрагдсан.	100%
	2.2.3.2.2	Төрийн албан хаагчдын хэл бичгийн мэдлэгийг шалгах сорилго уралдаагны жилд 2 удаа зохион байгуулах	Эх хэл бичгийн танхимын болон цахим сургалтын тоо хамрагдалтын хувь	Хувь	75	80	200 000		Монгол бичгийн мэдлэг, чадварыг дээшлүүлэх, сурч судлах, түгээн дэлгэрүүлэхэд иргэд, олон нийт, төрийн албан хаагчдын идэвхийг өрнүүлэх үүднээс төрийн байгууллага, хувийн хэвшлүүдийн "Хамтын ажиллагаа-2023" аяны ажлын хүрээнд багуудын дунд "Монгол бичгээ дээдэлъе" уламжлалт ажлыг Насан туршийн боловсролын нэгжээс зохион байгуулж байгаа билээ. 1 дүгээр шатанд 10 багийн гишүүдээс монгол бичгийн түвшин тогтоох гарааны шалгалт авч 93 хүн хамрагдсан. 2	100%

									дугаар шатанд монгол бичгийн цагаан толгойн үсэг, нэр, үйлийн нөхцөлийг хэрхэн зөв бичих хичээл, даалгаврыг цахимаар өгч бие даалган судлуулж шалгалт авав. Шалгалтад 80 орчим хүн хамрагдаж гарааны шалгалтаас 11,4 хувиар ахисан амжилт үзүүллээ.	
	2.2.3.2.3	9 дүгээр ангийн суралцагчид эцэг, эхэд амьдрах ухаан ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалтуудыг зохион байгуулж хамрагдалтыг 100 хувьд хүргэх	Сургалт хийсэн тоо Сургалтад хамрагдалтын хувь	Хувь	75	100	ОНТөсөв		9 дүгээр ангийн эцэг эхийн дунд нийт 5 удаа сургалт зохион байгуулж давхардсан тоогоор 100 хүн хамрагдсан. Хичээлээс гадуурх сургалтын хөтөлбөрийн дагуу төгсөх 9 дүгээр ангийн сурагчдыг эрүүл мэндийн төвийн эмнэлгийн эмч, ажилтны ажил мэргэжлийн онцлогтой танилцуулах ажлыг зохион байгуулав.	90%

Зорилго 2.2.4 Хүүхэд бүрийн онцлог байдлыг харгалзан амьдрах өрсөлдөх бие даан бүтээлчээр сурах чадварыг хөгжүүлсэн эрүүл аюулгүй амьдрах хөгжих орчтин бүрдүүлэх

Зорилт	2.2.4.1	Дотуур байрын суралцагчдын эрүүл аюулгүй амьдрах сурч хөгжих орчин бүрдүүлэх	Гадаад, дотоод орчны судалгаа хийж төсөл хөтөлбөрт хамрагдсан байх.	Тоо	0	1	ОНТөсөв , Улсын төсөв		Дотор орчны эрсдлийн судалгаа хийж нийт 10 өрөө тасгийн гэрэл, разетка сольж, цахилгааны ил утсыг далдлан засварлав. Өрөө тасгийн ширээ сандлыг сэлбэн засварлаж хичээл хийх тухтай орчин бүрдүүллээ. БШУЯ-ны 500 сая төгрөгийн санхүүжилтээр 320 хүүхдийн сургууль, 80 хүүхдийн дотуур байрны АЦБ (ариун цэврийн байгууламж)-ийг бүрэн шинэчлэх ажил хийгдэж байна.	100%
Арга хэмжээ	2.2.4.1.1	“Миний байр Миний гэр” төсөл хөтөлбөрийг боловсруулах	Төсөл, хөтөлбөр боловсруулах	Тоо	0	1	ОНТөсөв ,		Дотуур байрны эцэг эх асран хамгаалагчдын дунд “Миний байр-Миний гэр” сарын аян зохион байгуулаж үйл ажиллагаа өрнүүлэн сурагчдын ая тухтай сэтгэл хангалуун эрүүл аюулгүй амьдрах орчин нөхцлийг бүрдүүлэн ажиллалаа.	100%
	2.2.4.1.2	Дотуур байрын тохижилтыг сайжруулах	Тохижуулсан тасгийн тоо	Тоо	0	3	Улсын төсөв		2023 онд хүүхэд нь амьдардаг 9 тасагт эцэг, эх асран хамгаалагчдын дэмжлэгээр 4 сая орчим төгрөгийн тохижилт хийсэн.	100%

2.2 Оюунлаг - Өндөршилчүүд

Зорилго: 2.2 Хүүхдийн сурах үйлийн орчныг бий болгон хүүхэд нэг бүрийг хөгжүүлэх

Арга хэмжээ	2.2.1.1	Багш нарын Заах – Арга барилыг сурталчилах, үзүүлэх хичээлүүдийг зохион байгуулж, Сайн хичээл” уралдаанд бэлтгэж, аймаг бүсийн хэмжээнд амжилттай оролцох.	Сайн хичээл уралдаан амжилттай оролцсон байх Заах арга барилаа сурталчилсан байх	Тоо	0	3	ОНТөсөв	Сайн хичээл 2023 арга хэмжээний 1-р шатанд 8 багш туслах багш оролцон БШУГ-аас зохион байгуулсан 2-р шатанд багш Адьясүрэн хэл яриа чиглэлээр амжилттай оролцон шилдэг хэрэглэгдэхүүнтэй хичээлэр шалгарлаа.	100
Арга хэмжээ	2.2.3.3.	БШУЯ-наас зохион байгуулах илтгэлийн уралдааныг зохион байгуулах.	Бүлгийн багш нар аргазүйчийн дунд илтгэлийн уралдааныг зохион байгуулах	Тоо	0	5	ОНТөсөв	“Багшийн ёсзүйн асуудал шийдэл” сэдэвт илтгэлийн 1-р шатыг Цэцэрлэгтээ зохион байгуулж, 9 багш хамрагдан багш Сувдаагийн илтгэл шалгаран БШУГ-аас зохион байгуулсан 2-р шатны уралдаанд амжилттай оролцон батламж гардан авсан.	100
Зорилт:	2.2.4	Хүүхдийн үйлийг дэмжсэн сургалтын бичил орчин бүрдүүлэх үйл ажиллагаанд эцэг эхийн оролцоог нэмэгдүүлэх.	Эрүүл аюулгүй орчныг бүрдүүлэх хүүхэд чөлөөт цагаа зөв боловсон өнгөрүүлэх боломжийг бүрдүүлэх	Тоо	0	10	ОНТөсөв	“Миний тохилог орчин аян”-ы хүрээнд сайжруулсан цөм хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зорилгоор 4 бүлэгт нийт 22 төрлийн хүүхэд өөрөө бие даан хөгжих хүүхэд өөрөө үйлийн эзэн байх бичил орчин сургалтын төвүүдийг байгууллаа.Сургалтын төв бичил орчнуудыг крилл монгол бичгээр хаягжуулан,тус бүрд нь бүртгэл хөтлөн ажиллаж байна.Энэхүү бичил орчин төвүүдийг бий болгосноор хүүхдийн бие даах чадвар сайн хөгжиж байна.	100
Арга хэмжээ	2.2.5.1	Эцэг эхийн боловсрол” сургалт сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулах	Сургалтын арга хэмжээг зохион байгуулах	Тоо	0	3	ОНТөсөв	Эцэг эхийн боловсролд сургалт сурталчилгааны ажлыг танхимаар 8 удаа цахим хуудсаар 10 удаа хэвлэмэл тараах материалаар 6 удаа зохион байгууллаа.Энэхүү ажилд давхардсан тоогоор 4 бүлгийн 516 эцэг эх	100

									хамрагдлаа.Сургалт сурталчилгааны сэдвийн агуулга нь хүүхдийн хүмүүжлийн эерэг аргууд, насны онцлогууд, хөгжлийн онцлогууд сэдвийн хүрээнд явагдлаа.	
	2.2.5.2	Гэр бүлийн орчинд хүүхдийг бие дааж сурах арга барил эзэмшихэд дэмжлэг туслалцаа үзүүлдэг эцэг эхийн арга барилыг олон нийтэд сурталчилах.	Шилдэг эцэг эхийн арга барилыг сурталчилан таниулах Сурталчилгаа хийсэн тоо Хамрагдсан иргэдийн тоо	Тоо	35	60	ОНТөсөв		Гэр бүлийн орчинд хүүхдийг бие дааж сурах арга барил эзэмшихэд дэмжлэг туслалцаа үзүүлдэг эцэг эхийн арга барилыг Өндөршил Сум Цэцэрлэг Бөхт Facebook хуудсанд, мөн Dundgovi.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллэн сурталчилсан. 10 төрлийн үйл ажиллагаанд давхардсан тоогоор 166 эцэг эх хамрагдсан.	100
	2.2.5.3	“Хүүхдийн төлөө за гэж хэлье” аян зохион байгуулах.	Аяны арга хэмжээг тусгай удирдамжийн дагуу зохион байгуулах Аяны оролцсон иргэд хүүхдийн тоо	Тоо	0	1	ОНТөсөв		Байгууллагын албан хаагчид болон эцэг эх асран хамгаалагчдын дунд “Хүүхдийн төлөө за гэж хэлье” аяныг удирдамжийн дагуу зохион байгууллаа. Аянд 78 хүн хамрагдлаа.	100%

Өв соёлоо дээдлэгч -Өндөршил

Зорилго: 2.3. Хүн амд үзүүлэх соёлын үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, соёлын боловсролыг дээшлүүлэх, соёлын олон талт үйл ажиллагааг чанартай зохион явуулахад оршино

Зорилт:	2.3.1	2020 онд соёл, урлагийн үйлчилгээнд хамрагдсан иргэд 2830 байсныг 2024 онд 10.000-аар нэмэгдүүлнэ	Үйлчилгээнд хамрагдсан хүний тоо	тоо	6579	7830	125.0	Жилдээ	Соёл,урлагийн үйлчилгээнд 8842 үзэгч хамрагдаж урьд оноос үзэгчийн тоо 1578 үзэгч нэмэгдлээ.	100%
Арга	2.3.2	Цахим соёлын	Цахим соёл		25	30	300.000		Цахимаар иргэдэд зохион байгуулсан	100%

хэмжээ		үйлчилгээ зохион байгуулах	үйлчилгээний тоо	тоо					үйл ажиллагааны тоо 32	
	2.3.3	Үндэсний урлагийг орчин үеийн хэлбэр, дэг жаягт оруулан 2-3 уран бүтээл туурвиж, иргэд хүүхэд залуучууд, алслагдсан иргэдэд үйлчлэх.	Үндэсний урлагийг орчин үеийн хэлбэр, дэг жаягт оруулан уран бүтээл туурвих	тоо	2	3	50 000		Эрхэмсэг аялгуу -2023, Хийморлог аялгуу, ӨМӨЗО-ны Ордос хотын Чингисний онгоны шүтээн Эзэн тахилын туулийг монгол ёс заншил дэг жаягаар зохиомжлон нийт 3 уран бүтээл туурвилаа. Уран бүтээл нийт 65 авьяастан оролцож, давхардсан тоогоор 569 үзэгчдэд хүргэн ажиллалаа.	100%
	2.3.5	“Соёлын цаг” 14 -21 хоногийн нөлөөллийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах	нөлөөллийн аян өрнүүлэх	тоо	1	25	150 0		“Соёлын цаг-21” хоногийн нөлөөллийн аяны хүрээнд Монгол улсын хүүхэлдэйн театрын шинэ уран бүтээл О.Сундуйн зохиол “Хүүхэлдэйн чинээ ээж” хүүхэлдэйн жүжгийг тоглолт Номтой нөхөрлөө 21 хоногийн аян, “Таван эрдэнэ” Соёлын сэргэлт-2023 аяны хүрээнд 25 үйл ажиллагаа зохион байгуулагдлаа. Тус үйл ажиллагаанд давхардсан тоогоор 636 үзэгч хамрагдлаа	100%
	2.3.6	“Нутгийн соёл-Танаас эхлэнэ” уриатайгаар “Соёлын давалгаа” үйл ажиллагааг зохион байгуулах	Зохион байгуулсан ажлын тоо	тоо	1	2	100 0		Нутгийн соёл -Танаас эхлэнэ уриан дор Соёлын давалгаа үйл ажиллагааны хүрээнд Тэмээний өв соёлын танхимыг байгуулахаар Нутгийн соёл Танаас эхлэнэ сэдвийн дор Дурсамж тээсэн өв” аяныг өрнүүлэн ажилласнаар 24 иргэд нэгдэж өөрийн гар дээр үеэс үед өвлөгдсөн эд зүйл,зорьж хийсэн тэмээний ногт, буйл, бурантаг гээд тэмээний эд хэрэгсэлийг сэтгэл харамгүй хандивлаж танхимыг байгуулахад их хувь нэмрээ орууллаа.Нутгийнхаа 9 бахархалыг тодорүүлж хэлэлцүүлэгийг ахмадууд, албан хаагчдын дунд зохион байгуулж хэлэцүүлэгт -25 иргэд хамрагдаж 8 бахархалаа тодорүүлж цаашид ИТХ-аар оруулахаар төслийг бэлтгэл ажлыг ханган ажиллаж байна. Зохион байгуулсан ажил -2, үзэгчдийн тоо 346	100%

Зорилго: Дугуйлан сургалтын үйл ажиллагаа, сургалтын чанарыг сайжруулан, хөгжүүлэх, нэр төрлийг нэмэгдүүлэх.

Зорилт	3.2.	Соёлын биет бус өвийн ажилтныг чадавхжуулах, өвлөн уламжлагчдыг дэмжих, шавь сургалтад суралцагчдын тоо 40 байсныг 120 болгон нэмэгдүүлнэ.	Суралцагчийн тоо өвлөн уламжлагчийн тоо шавь сургалтын тоо	тоо	54	74	Улсын төсөв		Өндөр настан Ичин хорол, ахмад настан Л.Энхтуяа нар нь арьс элдэх, энчлэх, Хонины ноосыг гар аргаар боловсруулах, самнах, эсгий гутал урлах талаар 6-9 ангийн 40 хүүхдийг хамруулан 3 өдрийн сургалтыг зохион байгуулж анхан шатны мэдэгдэхүүн олгон хамтран ажиллаа. Морин хуур, уртын дуу, язгуур урлагийн аман билгийн шавь сургалтаар 213 суралцагч хамрагдав. Нийт 7 шавь сургалт зохион байгуулагдаж 253 давхардсан суралцагч, өвлөн уламжлагч -42, хамрагдсан байна	100%
Арга хэмжээ	3.2.1.	Аймгийн театр болон МХО-ны ардын хөгжмийн багш нарыг орон нутагт урьж 7-14 хоногийг сургалтыг зохион байгуулах.	Сургалтанд хамрагдсадын тоо	тоо	0	2	Улсын төсөв	жилдээ	“Соёлын сэргэлт-2023” аян хүрээнд сум орон нутагт Аймгийн музей, Улсын хүүхэлдэйн театртэй хамтран хүүхдүүдийн дунд шигтээ урлал, дүрслэх урлал, хүүхэлдэй урлал гэсэн 3 чиглэлийн сургалтууд зохион байгуулагдаж нийт 57 хүүхэд хамрагдаж Хүүхэд багачуудын бүтээлч сэтгэлгээг хөгжүүлсэн урлагийн боловсролыг олгосон шинэлэг бүтээлч сургалтууд боллоо. Улсын хүүхэдлэйн театр нь орон нутагт “Хүүхэлдэйн тетарын салбараа байгуулан ажиллахаар БАТЛАМ гардуулав”	100%
	3.2.2	Уртын дуу, морин хуураа дээдлэн дэлгэрүүлж судлах, хойч үедээ өвлүүлэх зорилгоор танхимын болон шавь сургалтыг зохион байгуулах.	Сургалтанд хамрагдагсдын тоо	тоо	25	30	Улсын төсөв		Уртын дуу, морин хуурын сургалтаар 105 авьяастан бэлтгэсэн. Уртын дууны сургагч багшаар Т.Мөнхцэцэг ажиллаж нийт 80 уртын дууч, Морин хуурын сургагч багшаар Ч.Мөнхбаяр нь 25 морин хуурч тус тус бэлтгэсэн. Сургалтаар Морин хуурч хүүхэд-15, уртын дууч хүүхэд 48 нийт шавь сургалтаар шинээр 63 хүүхэд бэлтгэн оролцуулсан байна.	100%
	3.2.3	“Өсвөрийн номын санч”, “Соёлын өв хамгаалагч клубүүд байгуулах	Суралцагчийн тоо	тоо	16	16	Улсын төсөв	жилдээ	Соёлын төвийн дэргэд Номын сангийн дэргэд “Оюунлаг тархи клуб”, “Соёлын өв хамгаалагч клуб” нэртэй 2 клуб ажиллаж байна. Тус клубүүдэд нийт 27 хүүхэд хамрагдаж өв соёлын боловсрол, ном унших дадлыг хэвшүүлэх, ном сэлбэн засах, танин мэдэхүйн үйл ажиллагааг өргөжүүлэн ажиллаж байна.	100%
	3.2.3	“Соёлын өв-Бидний	Сумын	тоо	0	2	Улсын	жилдээ		100%

		бахархал” нэрэмжит аймаг, сум, бүсийн үйл ажиллагаа зохион байгуулах.	шилдэг авьяастанууд тодорсон байх Авьяастаны тоо				төсөв Иргэдийн хандив		Уяхан замбуу тивийн наран их наадмын хүрээнд соёлын төвийн дэргэдэх 48 хүүхдийн бүрэлдхүүнтэй “Говийн эгшиг” хамтлаг нь “Өв соёлын өлгий-Нутгийн бахархал”сэдэвт төрсөн нутгийнхаа өв соёлын онцлогыг харуулсан зохиомжит шинэ уран бүтээл туурвиж Задгай тетарт тоглогдож үзэгч олонд хүргэн талархал хүлээж ажиллаа. Нутгийн бахархал болсон тэмээний өв соёлыг түгээн дэлгэрүүлэх өвлөн уламжлуулах, өв соёлын боловсрол олгохоор зорилгоор “Тэмээний өв соёлын танхим байгуулж,Соёлын цаг -14, “Соёлын сэргэлт-2023,” “Нутгийн соёл танаас эхлэнэ” соёлын давалгаа үйл ажиллагааны хүрээнд нутгийн онцлог, бахархал болсон Угсаатны зүй, ашигт малтмал, шашны эд зүйл, байнгын 3 сэдвээр үзэсгэлэн гаргаж нийт 214 хүүхэд 383 том хүнд хүргэж ажиллаа.Бүгд давхардсан тоогоор 597 иргэдэд хүрч ажиллаа. Нүүдэлчин монгол 2023 дэлхийн фестиваль наадамд аймгийнхаа баг бүрэлдхүүнд өвлөн уламжлагч Т.Мөнхцэцэг оролцож Дуу хуурев соёлын өлгий нутгийнхаа өв соёлыг 21 аймаг, 9 дүүрэг сурталчлан баг хамт олноороо амжиттай оролцлоо. МУ-ын аварга малчин агсан Т.Лувсанбалдангийн нэрэмжит Тэмээний өв соёл-Тэмээчдын баяр-2023 нь Улсын аварга малчин Т.Лувсанбалдангийн үр хүүхдүүд ивээн тэтгэж баярын үйл ажиллагаа өргөн цар хүрээтэй зохион байгуулагдаж, нутгийн бахархал тэмээний өв соёл, онцлох ажлаараа МОНЦАМЭ Улс, аймгийн хэмээнд сурталчлагдлаа. Шилдэг авьяастаны тоо 68 .	
Зорилго2.3.3 Хүн амын боловсрол, соёл мэдээлэл, соёл чөлөөт цагийн эрэлт хэрэгцээг хангахад чиглэсэн номын сан, ном зүйн үйлчилгээг үзүүлж, Хүүхэд залуучуудыг номтой нөхөрлүүлэх, эерэг хандлага, дадлыг бий болгон, бие хүнийг бүтээлчээр хөгжүүлэхэд оршино.										
Зорилт	2.3.3.1	Номын сангийн байнгын уншигч 536 байсныг 2024 онд 877, олговол	Байнгын уншигч-олговол зохих номын	тоо	536 486 90	752 870 90	төсөв шаардах гүй		Номын сан нь урьд оныхоос байнгын уншигчийн тоог 216 -аар нэмэгдүүлж -752 болгон, Олговол зохих номын тоо 870,	100%

		зохих номын тоо 2020 онд 870 байсныг 2024 онд 3480, шинэ уншигч 2020 онд 86 байсныг 2024 онд 344 болгон нэмэгдүүлнэ.	тоо шинэ уншигч тоо						Шинээр уншигчийн тоо 24 уншигч нэмэгдэж нийт 101 уншигчтай боллоо.	
Арга хэмжээ	2.3.3.2	Шинэ болон сэдэвчилсэн номын үзэсгэлэн гаргах.	Гаргасан үзэсгэлэнгийн тоо	тоо	15	17			Төрт ёс хаадын сан, Бүсгүй, Номтой нөхөрлөө, Бидний бахархал эр цэрэг, Эрүүл мэнд эрхэм баян,гэр бүлийн багц гээд нийт сэдэвчилсэн үзэсгэлэн 13, Шинэ номын үзэсгэлэн -2, нийт 18 үзэсгэлэн гаргаж 443 номыг танхимаар болон цахимаар сурталчлан ажиллахад танхимаар 236 хүн үзэж, цахимаар 1658 хүн хандалт хийсэн байна	100%
	2.3.3.3	Номын баяр, уншигчдын бага хурал, уулзалт арга хэмжээг зохион байгуулах.	арга хэмжээ зохион байгуулсан байх	тоо	5	5	100 000	жилдээ	МАЗЭШХ-ны хэлтсийн ном зүйч Т.Наранчимэг “Номтой нөхөрлөө” ном унших ач тусын талаар уулзалт ярилцлага зохион байгуулж нийт 86 уншигч хүүхэд хамрагдаж мэдээлэл авлаа. НОМЫН БАЯР-2023 ИЛҮҮ ИХ УНШЪЯ”уриатай 34 дэх удаагийн номын баяраар “Миний монгол бичиг - 2023 сайхан бичигтэн” уралдаан, Түргэн хэллэг, Алтан хонх,Ном хож танин мэдэхүйн тэмцээн гэх мэт нийт 5 үйл ажиллагаа зохион байгуулахад 236 уншигч хүүхдэд хамрагдаж 15 хүүхдийг шагнаж урамшуулан ажиллаа.Шинээр 75 уншигч карт нээлгэлээ.	100%
	2.3.3.4	“Олуулаа ном уншицгаая” Иргэдийг номтой нөхөрлүүлэх аян зохион байгуулах.	аян өрнүүлэн ажилласан байн	тоо	1	2	50 000	жилдээ	“Олуулаа ном уншицгаая”, “Иргэдийг номтой нөхөрлүүлээ” 14 хоногийн аяныг 2 удаа зохион байгуулж нийт давхардсан тоогоор 136 уншигч хамрагдаж, дуудлагын үйлчилгээнд 15 уншигч, зөврийн үйлчилгээнд 25 ахмад нийт 35 уншигч хамрагдан үйлчлүүлээ. Дундговь аймгийн төв номын сантай хамтран ном солилцооны гэрээгээр “Гэрээр ном олгох танхимаас ном солилцоогоор шинэ 20 ном авч 35 уншигчдад хүргэж, шинээр 35 уншигч карт нээлгэлээ.Сургуулийн номын санчтай	100%

									хамтран "ӨСВӨРИЙН ЯРУУ НАЙРАГЧ" уралдааныг зохион байгуулж нийт 25 яруу найраг сонирхогч хүүхдүүд ур чадвараа сорин оролцлоо.	
2.3.3.5	Номын сангийн фонд бүрдүүлэлтийг сайжруулах, жил бүр шинэ номоор баяжуулах.	фонд баяжилтын номын тоо	тоо	70	97	Байгууллага төсөв хандив	жилдээ	Сумын хэмжээнд нийт уншигчдынхаа дунд "Нэг ном -нэг хүүхэд" 21 хоногийн аян өрнүүлэн ажилласны үр дүнд хандиваар 100 ном хандиваар цуглуулаж шинэ номоор фондоо баяжуулан ажиллаа	100%	
2.3.3.6	14.1.5 "Танд ойрхон номын сан" зуныг номтой өнгөрүүлэх аяныг зохион байгуулах.	аян өрнүүлэн ажилласан байх	тоо	1	1	Улсын төсөв хандив	жилдээ	Сургуулийн хүүхдүүдийн дунд "Танд ойрхон номын сан" үйлчилгээг 118 уншигчдад хүргэлээ. Аяны хүрээнд уншигч хүүхдүүдийн ном уншиж тэмдэглэсэн бүтээл үзэсгэлэн гаргаж, идэвхи санаачлагатай уншигч 6 шалгаруулж шагнаж урамшуулав.	100%	
2.3.3.7	Мөрөөдлийн самбараа хамтдаа бүтээцгээе, болон ширээний театр уралдааныг тус тус зохион байгуулах. Гэрээр "Номын богц" аялуулж, эцэг эхчүүд хүүхэдтэйгээ хамтран ном унших дадлыг хэвшүүлэх	гэр бүлээр ном уншигчийн тоо	тоо	2	2	Улсын төсөв хандив	2-3 улирал	Дундговь аймгийн төв номын сантай хамтран ном солилцооны гэрээгээр "Гэрээр ном олгох танхимаас ном солилцоогоор шинэ 20 ном авч "Гэрээр номын багц аялуулах үйл ажиллагааг 2 удаа "Шидэт номын богц" нэртэйгээр 3 төрлийн номын богцыг аялууллаа. Тус ажиллагаанд 15 гэр бүл, зорилтот бүлгийн -16 хүн, дуудлагын үйлчилгээнд 25 нийт 56 уншигчдад хамрагдав. Мөрөөдлийн самбараа хамтдаа бүтээцгээе "Ширээний театрт урлан бүтээх уралдаанд СӨБ-ын Ахлах болон Бэлтгэл бүлэг, 1-5 ангийн дунд зохион байгуулагдаж нийт-15 бүтээл оролцоо.Уралдаанд оролцсон хүүхдүүд нь гарын доори материалыг ашиглан өөрийн уншсан номынхоо Гурван тоорой үлгэр, Манжин, Ноён талхын үсчний газар, Ойн амьтад, Долоон өндөгтэй доголон шаазгай, Эвтэй дөрвөн амьтан гэх мэт 15төрлийн үлгэрийн баатар ширээний театртаа үлгэрийн баатруудаа сэтгэн бодож урлаж хийсэн нь хүүхдүүдийн бүтээлч сэтгэлгээг хөгжүүлсэн бүтээлч ажил болоо.	100%	

	2.3.3.8	Уншигчдын дунд "Тойрон аялал үлгэрийн баатрууд танай ангиар зочлох нь" аяныг зохион байгуулах.	аяны тоо	тоо	1	1	Улсын төсөв хандив	2-р улирал	“Соёлын сэргэлт-2023” аяны үйл ажиллагааны хүрээнд Монгол улсын хүүхэлдэйн театрын шинэ уран бүтээл О.Сундуйн зохиол “Хүүхэлдэйн чинээ ээж” хүүхэлдэйн жүжгийг тоглолт үзэгч олондоо хүргэн ажиллаа. Номын сангийн Оюунлаг тархи клуб ын сурагчид нь “Үлгэрийн баатар танай ангиар зочилсон нь” аялан тоглолтыг Цэцэрлэгийн ахлах, бэлтгэл, бага ангиудаар Орос ардын “Өнхрүүш”үлгэрээр дүрийн тоглолт хийж цэцэрлэгийн ахлах бэлтгэл, дунд 4 бүлгээр аялаж 58 бяцхан үзэгчдэд хүргэн ажиллаа. Соёлын бүтээлч” сар аяны хүрээнд “Мөнх тунх” хүүхэлдэйн киног нүүдлийн үйлчилгээгээр Цэцэрлэгийн 4 бүлгийн нийт 65 баяцхан үзэгчдэд хүргэн ажиллаа.	90%	
Зорилго: 2.3.4. Сумын нутаг дэвсгэрт байгаа соёлын биет болон биет бус өвийг олж илрүүлэх, судлах, бүртгэн баримтжуулах, хадгалж хамгаалах, өвлүүлэн уламжлуулах, гадаад, дотоодод түгээн дэлгэрүүлэх.											
Зорилт	2.3.4.1	Уламжлалт өв соёлоос суралцах, өвлүүлэн үлдээх, хөгжүүлэх орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	Зохион байгуулсан ажлын тоо	тоо	8	8				Тэмээний өв соёлын танхим, дугуйлан сургалтууд, Тэмээ тэнгэрлэг амьтан, Амар байна уу гар зургийн уралдаан, Таван эрдэнэ тэмцээн, Үндэсний бичиг соёлын баяр ,Миний монгол бичиг, Өв соёл танин мэдэхүйн АХА тэмцээн,Угийн бичигтэн удамынхан уралдаан , Алтан хэлхээ 3 үеийн уулзалт, гээд 15 ажлыг зохион байгуулж Уламжлалт өв соёлоос суралцах, өвлүүлэх, хөгжүүлэх орчин нөхцлийг бүрдүүллээ.	100%

Арга хэмжээ	2.3.4.2	Соёлын биет бус өвийг бүртгэн баримтжуулах аяныг өрнүүлэх	БМС баяжилтын тоо	тоо	5	8	50 000		Эх хэл, бичиг соёл, хөдөлмөр, зан үйл, заншил, зан үйл, баяр ёслол, Уламжлалт гар урлал гэсэн чиглэлээр 4 чиглэлээр 8 өвлөн уламжлагч нарыг илрүүлэн журмын дагуу бүртгэн баримжуулалтын ажлыг хийж сандаа баяжилт хийлээ.	100%
	2.3.4.3	15.1.6 Соёлын биет бус өвийн гар урлалын үзэсгэлэн худалдаа зохион байгуулах.	Үзэсгэлэн уралаанд оролцсон урчуудын тоо	тоо	16	40	150 000		Сумынхаа ЗДТГ болон Ахмадын холбоотой хамтран “Өндөршил түншлэл-2023” сүү, цагаан идээний үзэсгэлэн худалдаа, “Өв соёлын өлгий нутгийн урчууд» сэдэвт үзэсгэлэн худалдааг 2 удаа зохион байгуулж нийт 60 өвлөн уламжлагчийн 135 бүтээл оролцож 26 бүтээл шалгарч шагнагдлаа. Өвлөн уламжлагч нар нь цагаан идээгээ ашиглан квас, молоко, бялуу, чихэр, ирис, цэлцэгнүүр, үзэмтэй луувантай ээдэм зэрэг шинэлэг бүтээгдэхүүнийг хийснээрээ үзэсгэлэнгийн онцлох ажил байлаа.	100%
	2.3.4.4.	“Өв соёл” цуврал танин цахим мэдээлэл болон мэдэхүйн төрөл бүрийн арга хэмжээ зохион байгуулах.	Арга хэмжээний тоо	тоо	60	10	50 000		Өв соёл” цуврал танин мэдэхүйн “Цахим орчин соёл түгээе” ардын ёс заншил, өв уламжлал, танин мэдэхгүй 5 төрлийн 136 мэдээлэлийг цахимд байршуулж, Өв соёл АХА танин мэдэхүйн тэмцээн, Бичиг соёлын баяр, Номын баяр, Тэмээний өв соёл боловсрол, Би монгол хүн шүлэг, Ураг удмынхан ургийн бичгийн уралдаан гэх 15 үйл ажиллагаа зохион байгуулж нийт 456 хүн хамрагдлаа.	100%
	2.3.4.5.	15.1.8 Орон нутгийн иргэдийн түүх соёл, танин мэдэхүйн мэдлэгийг дээшлүүлэх зорилгоор жил бүр үзэсгэлэн гаргах.	үзэсгэлэнгийн тоо	тоо	0	5	зардал шаардахгүй		ЗДТГ болон Ахмадын холбоотой хамтран Өндөршил түншлэл-2023 сүү, цагаан идээний үзэсгэлэн худалдаа, “Өв соёлын өлгий нутгийн урчууд» сэдэвт үзэсгэлэн худалдаа, Нээлттэй хаалганы өдөрлөгөөр “Угсаатны зүй, Ашигт малтмал” Шашны эд зүйл”, Соёлын сэргэлт -2023 аяны хүрээнд бүтээлч үйлдвэрлэл гар урлалын гэх мэт 6 үзэсгэлэнгүүд дэлгэн үзүүлж 214 хүүхэд, насанд хүрэгсэд	100%

									284,нийт давхардсан тоогоор 498 үзэгчдэд үйлчилж нутгийн өвлөн уламжлагчдын урлал, байгалийн баялаг, угсаатан зүй,шашны эд зүйлээ таниулж сургалчилж иргэдийнхээ өв соёл, танин мэдэхүйн боловсролыг дээшлүүлэн ажиллаа.	
	2.3.4.6	Хүүхэд залуучуудын дунд “Эх нутаг–өв соёл” сэдэвт түүх соёлын дурсгалт болон байгалийн үзэсгэлэнт газраар танин мэдэхүйн аялал зохион байгуулах	аялал зохион байгуулсан байх	тоо	1	2	50 000		Сумын ЗДТГ болон ЕБС-тай хамтран Эх нутаг өв соёл сэдэвт танин мэдэхүйн аялалаар Их нартын хадны байгалийн цогцолборын Луугарын тойром , Элс дэл, Сэнжит хад, Улаа хадын ам, Бурагсны ам болон их нартын хаданд байрлах байгаль хамгаалах кемптийн үйл ажиллагаатай танилцуулж ургамал амьтдын эргэх холбоо тэдгээрийн ач тус байгаль дэлхий ан амьтнаа хайрлан хамгаалах тухай ан амьтад төрөл зүйлийн шувуудын нүүдэл амьдрах орчны талаар мэдлэг мэдээлэлийг хүүхдүүдэд олголоо. Мөн тэнд нүүдэлчин соёлын өв уламжлалыг харуулсан сархинаган тоонотой гэр болон эдлэл хэрэглэл гар урлалтай танилцлаа. Аялалд 6-9 ангийн нийт 20 хүүхэд хамрагдав	100%
Зорилго: 2.3.5. Угийн бичиг хөтлөх аргачлал, ач холбогдлыг таниулан, удмын түүхээрээ бахархах, удам дамжин өвлүүлж уламжлуулах, угийн бичгийг программыг нэвтрүүлэх.										
Зорилт	2.3.5.1	2020 онд сумын нийт 463 өрхийн 41 хувь нь угийн бичиг хөтөлж байсныг 2024 онд 50 хувьд хүргэнэ.	Угийн бичиг хөтөлсөн өрхийн эзлэх хувь	хувь	42,8	45%	төсөв шаардах гүй		Сумын нийт 470 өрхийн 245 өрх угийн бичигтэй болж 52.1 хувьд хүрч, хагас жилээс 5,3 хувь өссөн байна	100%
Арга хэмжээ	2.3.5.2	Иргэдийн дунд угийн бичгээ хөтлөх хөдөлгөөн өрнүүлж, уулзалт,	Уулзалт үйл ажиллагаа зохион байгуулсан	тоо	2	3	50 000		Сумын хэмжээнд Сургуулийн анхны төгсөгч Довчиндорж гуайн санаачилгаар Цэенхорол, Цэрэндэжид, Лхамжий нарын үр сад, Надмидынханы гээд 2	100%

		үйл ажиллагаа зохион байгуулах.	тоо -						удмынхан “Угийн уулзалт баяраа хийж нийт 160 өрхийн 670 орчим ахан дүүс төрөл төрөгсөд хамрагдсан байна. Иргэдийн дунд угийн бичгийн гар авлага поршур 150 хүнд хүргэж, цахимд сургалт ын мэдээлэлийг 2 удаа байршуулж ажиллахад цахимаар 145 хүн хандалт хийсэн байна. Зохион байгуулсан ажлын тоо -2	
	2.3.5.3	Айл өрхийн ургийн бичгийг цахим программд шилжүүлэх ажлыг эхлүүлэх.	Цахим программд шилжүүлэх ажлыг эхлүүлэх.	тоо	0	5	Хандив		Айл өрх нь ургийн бичгийн программыг хэрхэн яаж ашиглах вэ, ач холбогдол, үр дүн мэдээлэл-5, яамнаас гаргасан контент мэдээлэл 3-ыг тус тус байршуулж цахимаар сурталчлан ажиллаа.Орчин үеийн техник, технологид суурилсан программ хангамжийн тусламжтайгаар шийдвэрлэж хүн бүр угийн бичгээ хөтөлж, өөрийн болон удмын түүхээ бичиж сурахыг уриалж ажилласнаар 2 өрх, 200 000 төгрөний үнэтэй программыг авч угийн бичгийг хөтлөж цахим программд шилжүүлэх эхлэл суурь тавигдлаа.	50%

2.4 Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалал

Зорилго: 1.Хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшинг нэмэгдүүлэх, төсөл хөтөлбөрт хамрагдах иргэдийн тоог нэмэгдүүлэх.

Зорилт	.2.4.1	2020 онд түр ажлын байр 10 байсныг 2024 онд 40, байнгын ажлын байр 2020 онд 10 байсныг 2024 онд 30-д хүргэнэ	Түр ажлын байрын тоо Байнгын ажлын байрын тоо	Тоо	60 10	60 15	ХЭДС	1-3-р улиралд	2023 оны 11 сарын байдлаар байнгын ажлын байраар 15 иргэн, түр ажлын байраар 46 иргэн тус тус хамрагдсан.	90%
Арга хэмжээ	2.4.1.1	Төсөл хөтөлбөрт иргэд хамрагдалтын хувийг нэмэгдүүлэх.	Төсөл хөтөлбөрт хамрагдсан иргэдийн тоо	Тоо	0	3	41,2 сая ХЭДС	1-4	Малжуулах-1, Ахмадын эргэн төлөгдөх-1, АМЗҮ-2, ХБИАБД-1, Ажлын байрыг дэмжих төсөл-1 Нийтийг хамарсан ажилд-30 НИЙТ 36 иргэн төсөл хөтөлбөрт хамрагдсан	90%
Зорилт	2.4.1.3	Үйл ажиллагаа нь хэвийн явагдаж байгаа болон шинээр татварын	Даатгалд хамрагдсан ААН-ийн тоо нэмэгдсэн	Тоо	1 10	1 12	-	Жилдээ	Үйл ажиллагаа нь хэвийн явагдаж байгаа 17 аж ахуй нэгж, байгууллагыг нийгмийн даатгалд хамруулсан. Шинээр хамрагдсан ААН, байгууллага байхгүй.	90%

		байгууллагад бүртгүүлсэн ААН-ийг нийгмийн даатгалд хамруулах	байх Сайн дурын даатгалд хамрагдсан иргэдийн тоог өмнөх онуудаас нэмэгдүүлэх						СДД-д 184 даатгуулагч хамрагдсан.Өмнөх онтой харьцуулахад хамрагдалтын хувь 85,5% тай байна.	
2.4.1.2 Зорилго Малчин, ХХЭ, ажилгүй иргэдийг Сайн дурын даатгалд хамруулах ажлыг зохион байгуулах										
Арга хэмжээ	2.4.1.4	Нийгмийн даатгалын цахим үйлчилгээг иргэд даатгуулагчдад сурталчлах, үйлчилгээг цахимаар авах боломжийг бүрдүүлэх	Даатгуулагчдын “Нийгмийн даатгал” гар утасны аппликейшн хэрэглээг нэмэгдүүлэх	хувь	10	20	-	Жилдээ	Нийгмийн даатгалын үйлчилгээнүүд цахимжсантай холбогдон гар утасны апплейкшны хэрэглээ нэмэгдсэн. Эхний 11 сарын байдлаар 54 даатгуулагч иргэн тэтгэвэр тэтгэмжийн үйлчилгээг цахимаар авсан.	90%
2.5 Хүүхэд, гэр бүл, төрийн бус байгууллагын үйл ажиллагаа										
Зорилго:2.5.1 Төрийн болон төрийн бус байгууллагуудын хамтын ажиллагааг сайжруулах, салбар зөвлөлүүдийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлж ажиллах										
Зорилт	2.5.1.1	Салбар зөвлөлүүдийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулна.	үйл ажиллагаа тогтмолжсон байх салбар зөвлөлийн тоо	Тоо	0	3	ОНТ	Жилдээ	Салбар зөвлөлүүдийн төлөвлөгөө гарган, төвлөгөөнд тусгагдсан ажлуудыг хийж гүйцэтгэж байна. Сумын Хүүхэд хамгаалалын Хамтарсан баг нь Хүүхэд хамгаалалын 108 утсанд ирсэн 2 удаагийн дуудлагын дагуу кейс менежмент төлөвлөн 4 удаа хуралдаж кейсийг шийдвэрлэж хаасан. Эрсдэлт нөхцөлт айл өрхүүдээр эргүүл хийн ажиллаж байна.	70%
Арга хэмжээ	2.5.1.2	Хүүхэд хамгааллын бодлогыг хэрэгжүүлэх, хүүхдээс гарсан санал санаачлагыг	Цахим орчин дахь хүүхэд хамгаалал нөлөөллийг ажлыг зохион	Хувь	72,4	75	ОНТ	1-3-р улиралд	Хүүхэд хамгааллын бодлогын хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд хүүхдийн төлөө зөвлөлийн төвлөгөөнд тусган, хүүхдийн төлөө зөвлөлийн гишүүн Сургуулийн нийгмийн ажилтан	90%

		дэмжих	байгуулсан байх Нөлөөллийг ажилд 6-9-р ангийн сурагчдыг бүрэн хамруулсан байх Хүүхдээс гарсан саналыг дэмжиж ажилласан байх Төлөвлөгөөн ий хэрэгжилт 75 -аас дээш хувьтай хэрэгжсэн байх						Н.Уртнасан, Хэсгийн цагдаа Т.Сод-оргилтой хамтран 6-9 ангийн сурагчдад болон хүүхдийн цэцэрлэгийн ажилчдад “Цахим орчин дахь хэрэглээ” сэдэвт сургалтыг зохион байгуулан ажилласан. Хүүхдийн чуулганыг зохион байгуулж 6-9 ангийн сурагчдыг хамруулж сурагчдын саналыг сонсож, тулгамдаж буй асуудлуудын талаар ярилцаж, санал солилцон ажиллалаа.	
2.5.1.3	Сумын хүүхдийн төлөө зөвлөлийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх	Аяны хүрээнд зохион байгуулсан байх Төлөвлөгөөн ий хэрэгжилт 70-аас дээш хувьтай хэрэгжсэн байх	Хувь	60	70	ОНТ	1-3-р улиралд	Сумын Хүүхдийн төлөө зөвлөлийн төлөвлөгөөг гарган, төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлын дагуу Дэлхийн хүүхдийн өдрөөр “Хамтдаа Хамгаалъя, шалгая” аяны хүрээнд Шилийн ирээдүй хүүхдийн чуулганаар бага ангийн сурагчдын дунд “МИНИЙ АЗ ЖАРГАЛ” сэдэвт гар зургийн уралдаан, ахлах ангийн сурагчдын дунд “ТОМЧУУДАД ИЛГЭЭХ БИДНИЙ ХҮСЭЛ” сэдэвт эссэ бичлэгийн уралдаан, Нийгмийн ардчилал залуучуудын академийн бүсийн багш Э.Даваадорж эцэг эх, асран хамгаалагч, сурагчдад “ЭХ ОРОНЧ ИРГЭН” лекцийг, 6-9 ангийн сурагчдын санал хүсэлтийг сонсож, тулгамдаж буй асуудлыг шийдвэрлэх талаар харилцан санал солилцох зэрэг тус тус арга хэмжээг зохион байгуулсан ажиллаж чуулганд 70 сурагч оролцсон.	70%	

	2.5.1.4	Байгууллага аж ахуй нэгжийн дэргэдэх шилдэг эцэг эийг зөвлөлийг шалгаруулах	Шилдэг эцэг эхийн зөвлөлийг шалгаруулах журмыг боловсруулсан байх. Зөвлөлүүдийн дунд 3-аас доошгүй уралдаан тэмцээнийг зохион байгуулсан байх	Тоо	0	3	ОНТ	1-3-р улиралд	Байгууллагын дэргэдэх эцэг эхийн зөвлөл 3 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр ажилладаг. 2023 онд 3 зорилтын хүрээнд 11 ажлыг төлөвлөн ажиллаж 91%-тай хэрэгжлээ. Албан хаагчдын хүүхдийн өрөөг тохижуулах, “Миний ажил-миний гэр бүл” өдөрлөг, албан хаагчдын гэр бүлийн гишүүдийн төрсөн өдрөөр цалинтай чөлөө олгох зэрэг шинэлэг ажлуудыг зохион байгууллаа. Мөн гэр бүлийн өдрөөр албан хаагчдын гэр бүлийн хамт өдөрлөг зохион байгуулав. Хүүхдийн эрхийг хамгаалах өдөр болон шинэ жилээр албан хаагчдын хүүхдүүдийг хүлээн авч хүндэтгэл үзүүллээ. ”Миний ээжийн ажлын нэг өдөр” ажлын хүрээнд албан хаагчдын хүүхдүүд ээжүүдийнхээ ажилтай танилцаж хамтдаа 1 өдрийг өнгөрүүллээ.	70%
Зорилт	2.5.2	Төрийн бус байгууллагуудын үйл ажиллагааг тогтмолжуулж тэдний нийгэмд оролцох оролцоог нэмэгдүүлнэ	2-оос доошгүй төрийн бус байгууллагуудын үйл ажиллагааг тогтмолжуулсан байх	Тоо	0	2	ОНТ	1-3-р улиралд	Эмэгтэйчүүдийн зөвлөл нь 2023 онд хийгдэх ажлын төлөвлөгөөг 3 чиглэлээр 14 ажлыг төлөвлөн хэрэгжилт 85%-тай хэрэгжлээ. Малчин эмэгтэйчүүдийн зөвлөгөөн болон Хөгжилд эмэгтэйчүүд зөвлөгөөнд нийт 7 эмэгтэйг оролцууллаа. Мөн малчин эмэгтэйчүүдийн чуулга уулзалтад 14 эмэгтэй хамрагдлаа. Эмэгтэйчүүдийн эрхийг хамгаалах өдрийн үеэр баярын хурал хийж 50 эмэгтэй шинээр гишүүнчлэлийн үнэмлэхээ гардан авлаа. Мөн хайр түгээе аяныг зарлан 28 эмэгтэйг баярлууллаа. Эрхэмсэг аялгуу тоглолтыг Соёлын төвтэй хамтран зохион байгуулж МЭХ-ны хүндэт тэмдгээр 2 эмэгтэй, дурсгалын тэмдгээр	90%

									2 эмэгтэй шагнагдлаа . Ахмадын хороо нь аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/399 тоот захирамжийг хэрэгжүүлэн албан байгууллага, ААН-үүдийг хамруулж хуваарь гарган сумын ЗД -ын захирамжаар баталгаажуулан ажилласнаар сар болгоны дуулах өдрийн дуун цэнгүүний үйл ажиллагаа тогтмолжсон.Ахмадын баярыг сум орон нутагтаа Төрийн байгууллагуудтай хамтран урлаг спортын уралдаан наадам, үзэсгэлэн худалдаа, чөлөөт цагийг өнгөрүүлэх цагийн хуваарь гаргах, хүндэтгэл үзүүлэх, тэмээний өв соёлын танхим байгуулах, 3 үеийн уулзалт үйл ажиллагааг, Танд ойрхон номын сан нийт 15 үйл ажиллагааг зохион байгуулж Давхардсан тоогоор 675 ахмад хамрагдаж тэдний нийгэмд оролцох оролцоог нэмэгдүүлэн ажиллаа.	
Арга хэмжээ	2.5.2.1	Эмэгтэйчүүдийг хөгжлийн дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө гаргах Төлөвлөгөөн ий хэрэгжилт 60-аас дээш хувьтай хэрэгжсэн байх	Хувь	0	60	ОНТ	1-3-р улиралд	Эмэгтэйчүүдийн дэд хөтөлбөр хугацаа дууссан.Энэ онд хэрэгжээгүй	ҮБ
	2.5.2.3	Ахмадад ээлтэй байгууллага хамт олныг шалгаруулах	Шалгуур үзүүлэлтийг дагуу шалгаруулалтыг хийсэн байх	Тоо	1	1	ОНТ	3-р улиралд	Аймгийн ахмадад ээлтэй байгууллагаар Эрүүл мэндийн төв, ЗДТГ, Хүүхдийн Цэцэрлэгийн хамт олон тус тус өргөмжлөгдсөн. 2023 оны Аймгийн ахмадад ээлтэй байгууллагаар Соёлын байгууллага, ЕБС 2-ыг оролцуулахаар болзол, шалгуур	100%

									үзүүлэлтийн дагуу тодорхойлолтыг холбогдох байгууллагад хүргүүлээд байна.	
	2.5.2.4	Ахмад настан хүүхэд залуучуудын 3 үеийн уулзалтыг зохион байгуулах	Тусгай удирдамжийн дагуу уулзалтыг зохион байгуулсан байх Уулзалтад 80-аас доошгүй иргэнийг хамруулсан байх	Тоо	0	80	ОНТ	3-р улиралд	Алтан хэлхээ 3 үеийн уулзалт арга хэмжээнд клиникийн профессор Д.Эрдэнэчулуун, МУ-ын Тэргүүний ардын авъяастан, Аймгийн алдарт уяач 2-р багийн малчин С.Мөнхбат, 2022 оны Боловсролын салбарын шилдэг Төрийн албан хаагч багш Ч.Цэрэнпүрэв нар уригдан оролцлоо. Үзэгч зочиноор 6-9 ангийн сурагчид, Төрийн албан хаагчид хамаадууд нийт 78 хүн оролцлоо. Уулзалтаар зочид өөрийн эзэмшсэн мэргэжил, туршлагаа хуваалцаж, үзэгч олныхоо санаа бодлыг сонсож, асуусан асуултад хариулж, эрхэм сургаалиа хайрлаж залуу хойч үедээ өвлүүлсэн, залгамж халаагаа бататгасан, бүтээлч, онцлог ажил боллоо.	100%
3. Бэлчээрийн даац усан хангамжийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр										
Зорилт	3.1.1	2020 онд бэлчээрийн даац 34 дахин хэтрэлттэй байгааг 2024 онд малын тоог бэлчээрийн даацад хонин толгойд шилжүүлснээр тооцож 1-2 дахин бууруулна	Бод малын өсөлтийн хувь	хувь		10	0	Жилдээ	“Малчдын сургалт зөвлөгөөн-2023”-аар бэлчээрийн даац, малын ашиг шимийг нэмэгдүүлэх боломж, хэрэхэн хоршиж ажиллах, бод мал өсгөхийн давуу тал зэрэг сэдвээр сургалт хийгдсэн. Бод мал 1303 толгой буюу 6,9 хувиар өсч, бог мал 1721 толгой буюу 1,1 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.	70%
Арга хэмжээ	3.1.2	Бэлчээрийн менежментийн нэгдсэн төлөвлөгөө гаргаж хэрэгжүүлэх	Төлөвлөгөө гаргасан байх Хэрэгжилт 80-аас дээш хувьтай байх	Хувь	0	80	0	1-3-р улиралд	2023 онд 9 заалттай бэлчээрийн менежментийн төлөвлөгөөг гарган ИТХ-аар батлуулан хэрэгжүүлж байна. Төлөвлөгөөний хэрэгжилт 81 хувьтай байна.	90%
	3.1.3	Бэлчээрийн усан хангамжийг нэмэгдүүлэн энгийн	-Ус гаргах газрыг багийн иргэдийн	Тоо	2 1	4 10	ОНХСАН Н 92 сая	Жилдээ	Бэлчээрийн усан хангамжийг сайжруулж гүний худгийн 2 цооногийг орон нутгийн	70%

		уурхайн худгийг засварлах, жилд инженерийн хийцтэй 2-оос доошгүй худаг шинээр гаргах	хурлаар хэлэлцүүлсэн байх -Газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд тусгасан байх -Шинээр худаг болон засварласан энгийн уурхайн худгийн тоо						хөгжлийн сангийн малын тоо толгойн албан татварын санхүүжилтээр гаргахаар төлөвлөсөн. Гүйцэтгэгчээр шалгарсан Эхний эхэн ХХК-тай гэрээ байгуулсан. 1 ажлын гүйцэтгэл 50 хувьтай явж байна. энгийн уурхайн 4 худгийг засварлахаас 3 худгийг засварлаж хүлээж аваад байна.	
	3.1.4	Айл өрхүүдийг өвөлжөө хаваржааны дэргэд нөөц бэлчээртэй болгох зорилгоор хашиж хамгаалах, малын тэжээл тариалах малчдыг бодлогоор дэмжих	Малын тэжээлийн ургамал тариалах иргэдийн санал санаачлагыг дэмжих, төсөл хөтөлбөрт хамруулах Отрын бүс нутгийг тогтоох Бэлчээр хашсан өрхийн тоо	Тоо	1	3	СХСан	Жилдээ	СХС-аас 1 өрх ногоон тэжээл тариалах зорилгоор зээл аван хэрэгжүүлж байгаа. Отрын бүс нутгийг шинээр тогтоогоогүй. Бэлчээр хашсан өрх байхгүй байна.	50%
	3.1.5	Үүлэнд нөлөөлөх засаар хур тунадасыг нэмэгдүүлэх тоног төхөөрөмжтэй болох, ажиллах мэргэжилтнийг бэлтгэх, талаар бүс нутгийн сумдтай хамтран ажиллах	Хур тунадсны хэмжээг нэмэгдүүлэхэд 1-ээс доошгүй удаа нөлөөлсөн байх	Тоо	0	1	ОНХСан 9 сая	Жилдээ	Аймгийн цаг уур орчны шинжилгээний газартай үүлэнд нөлөөлөх ажлаар хамтран ажиллах гэрээг байгуулан ажилласан. Үүлэнд нөлөөлөх ажлын зардлыг 9 сая төгрөгөөр баталсан. Цаг уур орчны шинжилгээний төвөөс үүлэнд нөлөөлөх хурын шимтэй үүл гараагүй тул тухайн үйл ажиллагааг хийгдээгүй	70%

									хүлээгдэж байна.	
Зорилт	3.1.2.1	Малын тоог чанарт шилжүүлж ашиг шимийг сайжруулах малчдын амьжиргаанд анхаарч залуу малчдыг дэмжих, малын даатгалд хамруулах замаар учирч болох болзошгүй эрсдлээс хамгаална	Төсөл хөтөлбөрт хамрагдсан малчдын тоо Малын даатгалд хамрагдсан өрхийн тоо өмнөх оноос 3 хувиар нэмэгдсэн байх	Тоо	80	104	ОНТөсөв	Жилдээ	Малжуулах төсөл хөтөлбөрт энэ онд нэг малчин өрх хамрагдаад байна. Малын даатгалд 92 малчин өрх хамрагдаад байна.	90%
Арга хэмжээ	3.1.2.2	Илгээлтийн эзэд -3 арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Тусгай удирдамжийн дагуу 2-оос доошгүй айлд зохион байгуулсан байх 10-аас доошгүй залуучуудыг хамруулсан байх.	Тоо	0	15	ОНТөсөв	3-р сард	Хэрэгжээгүй	0%
	3.1.2.3	Амьжиргааны түвшин доогуур малчин өрхийг төсөл хөтөлбөрт хамруулах	Төсөл хөтөлбөрт 2-оос доошгүй малчин өрхийг хамруулсан байх Тусламж дэмжлэгт 10-аас доошгүй өрхийг хамруулсан байх	Тоо Тоо	2 2	2 10	ХЭДС-аас 5 сая		2023 онд өрх толгойлсон эмэгтэй Х.Нандинцэцэгийг 5 сая төгрөгний мал худалдан авч нийлүүлсэн. Сумын улаан загалмайн хорооноос амьжиргааны түвшингээс доогуур орлоготой 20 малчин өрхөд буцалтгүй тусламжийг олгосон. нийт 2 сая төгрөгийг зарцуулсан.	90%

	3.1.2.3	Дундговь тэмээ хөтөлбөрийн хүрээнд “Тэмээчдийн баяр” зохион байгуулна.	<p>- Тэмээний баяр тэмээний соёл арга хэмжээг хөтөлбөрийн дагуу зохион байгуулсан байх</p> <p>- Оролцсон тэмээчдийн тоо</p>	Тоо	0	40	3 сая Хандив	1-р сард	Тэмээний соёл-Тэмээчдийн баяр арга хэмжээг хөтөлбөрийн дагуу МУ-ын аварга тэмээчин Т.Лувсанбалдангийн нэрэмжит болгон 1 дүгээр сард зохион байгуулж атан тэмээ, торомны уралдаан, сайхан тэмээтэй хос, шилмэл хээлтэгч, хээлтүүлэгч шалгаруулах гэсэн төрлүүдээр зохион байгуулсан. нийт 31 тэмээчин оролцсон. Орон нутаг судлах музейд тэмээний өв соёлын танхимыг шинээр байгуулсан.	90%
	3.1.2.4	“Монгол малчин” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	<p>-Малыг үржлийн бүртгэлд бүртгэх</p> <p>-Малын генетик нөөцийн тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажиллах</p>	Хувь	0	70	Улсын төсөв	Жилдээ	Монгол малчин 2023 оны сумын хэмжээний төлөвлөгөө болон тайланг гарган холбогдох газруудад хүргүүлэн ажиллаж байна. төлөвлөгөөний хэрэгжилт 85 хувьтай тайлагнагдсан. 2022 онд шинээр гаргасан Малын бүртгэл мэдээллийн санд 383 малчин өрхийн 166089 малыг бүртгэлд оруулсан. Хөдөө аж ахуйн их сургуулийн харьяа Мал аж ахуй био технологийн сургуулийн доктор, профессор н.Доржбатаар ахлуулсан ажлын хэсэг тус суманд ажиллаж Хөдөө аж ахуйн стратеги төлөвлөгөө гаргах замаар малчидтай уулзаж санал асуулгыг авсан. Мөн Бог малыг хэрхэн зөв зохистой үржил оруулах, шилэн сонголт хийх талаар зөвлөгөө мэдээлийг 2 багийн 18 малчинд хийсэн. Өндөршил омогийн адууны хээлтэгч, хээлтүүлэгчээс цусны дээж авч, үрийг хадгалах ажлыг зохион байгуулж байна.	100%

										
3.1.2.5	<p>Үндэсний үйлдвэрт арьс шир, хонь, тэмээний ноос тушаасан малчид, мал бүхий иргэдийг урамшуулалд хамруулах ажлыг үргэлжлүүлэх</p>	<p>Нийт 333 малчин болон мал бүхий өрхтэй. Урамшуулалд малчдыг 100 хувь хамруулах</p>	Хувь	70	100	Улсын төсөв	1 сард, 8 сард	РД болон дансны нэрс зөрсөн 4 өрхийн мэдээллийг засварлан аймгийн ХХААГ-т хүргүүлсэн.	90%	
3.1.2.6	<p>Бог малын хээлтүүлэгчийг мэргэжлийн ажил үйлчилгээний нэгжид ялган төвлөрүүлэх ажлыг зохион байгуулж, хэрэгжилтэнд хяналт тавих</p>	<p>Үржилд ашиглаж буй хуц ухныг ялган төвлөрүүлж бүртгэл мэдээллийн санд хамруулах Ялган суурилж буй малчинтай гурвалсан гэрээ байгуулсан байх.</p>	Тоо	142	250	Өөрсдийн хөрөнгөөр	Жилдээ	<p>Сумын хэмжээнд хээлтүүлэгч бог малыг 2 баг дээр ялган суурилсан бөгөөд хээлтүүлэгч малд үзлэг ангилалтыг хийсэн. ээмэгжүүлэлт бүртгэлд 200 ухна, 250 хуц хамрагдсан.</p> <p>Хээлтийг малыг ялган маллаж буй малчидтай гурвалсан гэрээг байгуулан ажиллаж байна. Хээлтүүлэгч малын ялган суурилласан тоо өмнөх оноос 200-аар нэмэгдсэн.</p>	100%	
3.1.2.7	<p>Өндөршил омгийн адууны удмын санг хамгаалах, малчдад ойлгуулах сурталчлах удам угшлын бүртгэлтэй болох</p>	<p>Хурд, махны чиглэлээр цэврээр үржүүлэх Цөм сүргийн тоо нэмэгдсэн</p>	Тоо	30	50	Улсын төсөв	Хавар, намар	Омгийн адуунд үзлэг ангилалт хийн малын удмын сангийн нэгдсэн бүртгэлд хамруулсан. Өндөршил түншлэл - үзэсгэлэн худалдааны үеэр өндөршил омогийн адууны шилмэл хээлтэгч, сайхан хос морьтонг шалгаруулан	70%	

			байх. Өндөршил адуунд хавар, намрын ангилалт хийх						цахимаар сурталчилсан. Шилмэл хээлтэгч малын төрөлд 11 малчин өрхийн 18 хээлтэгч,, сайхан хос морьтны төрөлд нийт 8 малчин өрхийн 16 хос морь оролцсон.	
	3.1.2. 8	Малчдад зориулсан сургалт арга хэмжээг зохион байгуулах	Малчдын зөвлөгөөнийг хөтөлбөрийн дагуу зохион байгуулж, малчдын 50 доошгүй хувийг хамруулсан байх.	Тоо	0	50	ОНХС-аас 6 сая төгрөг	Жилдээ	Аймаг сумын Засаг даргын үйл ажиллагааны 2023 оны төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу малчдын зөвлөгөөнийг 2023 оны 09 дүгээр сарын 22-23ны өдрүүдэд зохион байгууллаа. Зөвлөгөөний үеэр малчдад хэрхэн хоршооны сургалт болон бэлчээр ашигдалтын талаар сургалтыг явууллаа. нийт 112 малчин хамрагдлаа. Өндөршил түншлэлийн арга хэмжээг зохион байгуулж ажилласан. Дээрх арга хэмжээнд 7,985,000 төгрөгийг зарцуулсан.Дундговь аймагт зохион байгуулагдсан малчин эмэгтэйчүүдийн чуулга уулзалтанд 13 малчин эмэгтэйг хамруулсан.	100%
3.2 Мал эмнэлэгийн үйлчилгээний чанар хүртээмж										
Зорилт	3.2.1	Мал амьтныг халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх вакцинжуулалтад бүрэн хамруулж 2024 онд халдварт өвчингүй сум болно	Төлөвлөгөөт вакцинжуулалтад бүрэн хамруулсан малын эзлэх хувь Гоц Халдварт өвчин гараагүй байх	Хувь	80	90	Төсөв шаардах гй	Жилдээ	Мал амьтныг халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх вакцинжуулалтад: <ul style="list-style-type: none"> Бог малын мялзан хурга-40291, ямаа-64956, ишиг-24236 хамрагдахаас хурга-26993, ишиг-11448, ямаа-60476 гүйцэтгэл 75%. Бруцеллэз тугал-300, хурга-15250, ишиг-15250 хамрагдахаас тугал-296, ишиг-6482, хурга-17556 гүйцэтгэл 	90%

									<ul style="list-style-type: none"> 79%. • Дуут хавдар үхэр-600 хамрагдахаас үхэр-400 гүйцэтгэл 70%. • ДХХ хонь-7500, ямаа-7500 хамрагдахаас хурга-1564, хонь-6717, ямаа-6646 гүйцэтгэл 99%. • шөвөг яр -7000 ишиг таригдахаас 7000 хамрагдсан гүйцэтгэл 100%. • сахуу- 200 унага таригдахаас 200 таригдсан гүйцэтгэл 100%. • шүлхий хавар 3500 үхэр таригдахаас үхэр-3106 хамрагдаж гүйцэтгэл 89%. • намар 4000 үхэр таригдахаас үхэр-3950 хамрагдаж гүйцэтгэл 99%. • нийт 89%-ийн хамрагдалтай. Гоц халдварт өвчин гараагүй. 	
Арга хэмжээ	3.2.2	Шимэгчтэх өвчнөөс урьдчилан сэргийлэн арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Төлөвлөгөө гарган ажиллах Төлөвлөгөний хэрэгжилт 70-аас дээш хувьтай хэрэгжсэн байх.	Хувь	0	70	Төсөв шаардахгүй	Жилдээ	<p>Шимэгчтэх өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд</p> <ul style="list-style-type: none"> • туулгалт 133013 хамрагдахаас 123264 гүйцэтгэл 93%. • боловсруулалтын арга хэмжээнд 265570 хамрагдахаас 243452 хамрагдаж гүйцэтгэл 92%. • гуурын боловсруулалтанд 23 үхэр хамрагдахаас 1919 үхэр хамрагдаж гүйцэтгэл 83%. • угаалганд 100000 мал харагдахаас 66623 мал хамрагдаж гүйцэтгэл 66%. Бүгд 500883 хамрагдахаас 435258 хамрагдаж 87%. 	90%

	3.2.3	Мал эмнэлэгийн нэгдсэн системийг бүрэн нэвтрүүлж мал эмнэлэгийн гэрчилгээ олгох ажиллагааг эрчимжүүлэх	Нэгдсэн системийг нэвтрүүлсэн байх.	Тоо	0	50	Төсөв шаардах гй	Жилдээ	Мал эмнэлэгийн нэгдсэн системийг бүрэн нэвтрүүлж мал эмнэлэгийн гэрчилгээ нийт 1001ш бичигдэж баталгаажсан	100%
3.3 Үйлдвэрлэл үйлчилгээ, хүнс ЖДҮ-ийн чиглэлээр :										
Зорилт	3.3.1	Жижиг дунд үйлдвэрлэлийг дэмжих сангийн хөрөнгийн эс үүсвэрийг үр дүнтэй ашиглаж шинээр байнгын ажлын байрыг 20, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгчдийн тоо бүтээгдэхүүний нэр төрөл хэмжээг нэмэгдүүлж бодлогоор дэмжих замаар нутгийн брэнд бий болгоно	Брэнд бүтээгдэхүүн ий тоо нэмэгдсэн байх. Төсөлд хамрагдсан иргэний тоо	Тоо	1	2	СХСАН	1-3-р улиралд	Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн санхүүжилтээр 3 иргэнд зээл олгож байнгын ажлын байр бий болсон. Зээлийн эргэн төлөлт хэвийн явагдаж байна. Мөн нутгийн хөрсөнд тарьсан төмс хүнсний ногоог нутгийн брэнд болгохоор санхүүгийн дэмжлэг үзүүлж ажилласан. Сумын хэмжээнд 2 аж ахуй нэгж, 11 иргэн 1,3 тн хүнсний ногооны ургац хурааж авсан. Хоршоо хөгжүүлэх сангаас хөнгөлөлттэй зээлэнд хамрагдсан 1 иргэн өөрийн тариалсан бүтээгдэхүүнээрээ дундговь аймагт үзэсгэлэн худалдаанд амжилттай оролцсон. Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн хөнгөлөлттэй зээлэнд хамрагдсан 3 иргэн өөрийн үйлдвэрлэсэн дээл, хонины элдсэн арьс, шигтгээ наамал зэргээр үзэсгэлэнд оролцсон.	70%
Арга хэмжээ	3.3.1.1	“Өндөршил түншлэл-2023” үзэсгэлэн худалдаа зохион байгуулна	-Нэгдсэн арга хэмжээ зохион байгуулах.	Хувь	0	70	ЗД-ын нөөц	Жилдээ	Дундговь түншлэл арга хэмжээнд 2 малчин, 3 төсөл хэрэгжүүлэгч иргэн өөрсдийн үйлдвэрлэсэн хүнсний ногоо, гар урлалын бүтээгдэхүүнийг оролцуулж 1,3 сая төгрөгийн борлуулалт хийгдсэн. Өндөршил түншлэл арга хэмжээг малчдын дунд зохион байгуулсан. Үзэсгэлэн худалдаанд 11 малчин, төсөл хэрэгжүүлэгч 3 иргэн оролцсон.	90%

									Үзэсгэлэнд орлцогч нар Цагаан идээний 8 төрлийн бүтээгдэхүүнээр оролцож 1,8 сая төгрөгийн борлуулалт хийгдсэн.	
3.3.1.2	2023 оны тэргүүлэх чиглэлийг ИТХ-аар батлуулж хэрэгжүүлж ажиллах	Тэргүүлэх чиглэлийн үйл ажиллагааны чиглэлийг ИТХ-аар батлуулж, хэрэгжүүлж ажилласан байх	Хувь	100	100	Шаардахгүй	Жилдээ	<p>ИТХ-ын 41 дүгээр тогтоолоор тэргүүлэх чиглэлийг батлуулсан.</p> <p>Тэргүүлэх чиглэлийн дагуу 3 иргэнд 70 сая төгрөгний зээлийг хоршоо хөгжүүлэх сангаас олгосон. 2023 оны тэргүүлэх чиглэлийг батлуулаагүй.</p>	70%	
3.3.1.3	“Хүнсний ногоо” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	20-иос доошгүй иргэнд сургалтанд хамруулсан байх	Тоо	10	20	ОНТ	Жилдээ	Хүнсний ногоо хөтөлбөрийн хүрээнд 1 иргэнд хоршоо хөгжүүлэх сангаас хөнгөлттэй зээлийг олгосон. Эко-Хүнс төсөл амжилттай хэрэгжиж байна. Сургалтад ногоо тариалж буй 2 иргэний хамруулсан.	50%	
3.3.1.4	ЖДҮ-ийн зориулалтаар олгож байгаа зээлийн уялдаа холбоог сайжруулах	Зээлийн талаарх мэдээ тайланг улирал тутам гарган	Тоо	0	4	ОНТ	Жилдээ	Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн мэдээллийн программд зээлийн мэдээллийг бүрэн оруулж сар бүр эргэн төлөлтийн мэдээг шивж, монгол банкны мэдээллийн санд илгээж байна. Хоршоо	70%	

		хэрэгжилтэд хяналт тавих	холбогдох газар хүргүүлэх						хөгжүүлэх сангийн зээлийн мэдээллийн талаарх тайлан мэдээг Сумын ИТХ-д 1 удаа тайлагнасан.	
	3.3.1.5	Ундны усны эрүүл ахуйг хангаж ажиллах	Ундны усны чанарын талаар иргэдэд мэдээлэл өгсөн байх	Тоо	34	70	ОНТ	Жилдээ	Сумын төвийн иргэдийн их хэрэглэдэг амны усны шүүлтүүрийн технологид гэмтэл гарч холбогдох байгууллагад саналыг уламжилж Асрал төвийн усанд шинээр 2 шилтүүр, хуучин 3 шүүлтүүрийн засаж тавьсан . Засварын үйл ажиллагааны зардал болох 8 сая төгрөгийг тухай байгууллагаар шийдвэрлүүлсэн. Мөн эрүүл ахуйн бүс тогтоож ундны усны эхийг хашиж хамгаалсан. 3 худгаас дээж авч шинжилгээнд хүргүүлсэн боловч цаг хугацааны алдагдалтай гэх шалтгааны улмаас шинжилгээг хүлээн аваагүй.	70%
4 Газар зохион байгуулалт төлөвлөлтийн хүрээнд :										
Зорилт	4.1	Орон нутгийн тусгай хэрэгцээний газрыг 2024 онд 50 хувьд , иргэнд өмчлүүлэх газрыг 40 хувьд тус тус хүргэнэ	Орон тусгай хэрэгцээний газрыг тоог нэмэгдүүлсэн байх Иргэнд гэр бүлийн хэрэгцээний зориулалтаар газар өмчлүүлэх	Тоо	5	30	0	Жилдээ	Нутаг дэвсгэрийн 16 хувийг орон нутгийн тусгай хэрэгцээнд авсан. Иргэнд гэр бүлийн хэрэгцээний зориулалтаар ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу газар өмчлүүлж байна. Энэ жил 10 иргэнд 0,7 га газрыг өмчлүүлээд байна.	50%
Арга хэмжээ	4.1.1.	Геодизийн устсан цэгийг сэргээх. нөхөн	Устсан цэгийг сэргээсэн байх.	тоо	0	1	2 сая	Жилдээ	Сумын хэмжээнд геодизийн 52 цэгтэй. Газрын харилцаа барилга хот байгуулалтын газраас геодизийн цэгийг архивын нэгжтэй тулган үзэж устгасан эсэхэд хяналтыг хийж ажилласан. хяналтаар устгасан цэгийг тулган үзэхэд	100%

									байршлын зөрүүнээс үүдсэн алдааг зассан. Устсан цэг байгаагүй.	
	4.1.2	Сумын хилийн цэсийн тодруулалт хийх.	Хилийн цэсийн өөрчлөлтийг газрын кадастрын системд оруулах	тоо	0	1	3 сая	Жилдээ	Тодруулалтыг хийлгэхээр ГХБХБГ-т хүсэлт гаргаад байна.	70%
	4.1.3	Газар нутгийн 30 хүртэлх хувийг тусгай хэрэгцээнд авах.	Ашигт малтмал газрын тосны газрын кадастрын системд бүртгүүлэх	хувь	0	20%	0	1-р улиралд	22 байршилд газар нутгийн 16 хувийг орон нутгийн тусгай хамгаалалтанд авсан.	70%
4.2.Ногоон хөгжлийн бидний ирээдүй										
4.2 Зорилго :Ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлж иргэдийн тав тухтай орчинд амрах нөхцлийг бүрдүүлэх.										
Зорилт	4.2.1.1	Шинээр 2 га хүртэлх талбайд мод тариалж ойн зурвас бий болгоно.	2 га -аас доошгүй талбайд мод тариалсан байх Ургалт 60-аас доошгүй хувьтай ургасан байх	Хувь	40%	50%	5 сая БХСан	2-3-р улиралд	Шинээр 1 га талбайг бүрэн хашаажуулж дуусгасан. 1 талбайд 300 ширхэг модыг суулгасан. Мод усалгааны явцад 3 хүний бүрэлдэхүүнтэй ажлыг томилогдон модны усалгаа болон ургалтад хяналтыг хийсэн. нийт тарьсан модны 50 хувь нь ургасан	70%
	4.2.1.2	Шил адууны хөшөөний энгэрт зурвас байдлаар мод тарьж ойжуулах ажлыг зохион байгуулах	Шинээр суулгац хийж мод тарьсан байх Өмнөх тарьсан моднуудыг сэргээсэн байх	Тоо	108	250	2 сая БХСан	2-3-р улиралд	Шил адууны хөшөөний энгэрт намрын тариалалтаар 108 хайлаас суулгаж хашаа хайсыг сэргээн засварласан.	50%
	4.2.1.3	Ойн зурвасын зураглалыг гаргаж	Усалгааны асуудлыг	тоо	0	1	18 сая БХСан	2-3-р улиралд		50%

		хашаа усалгааны системийг цогц байдлаар шийдвэрлэх	шийдвэрлэсэн байх						Шинээр Бөхт хороололын хойд талаар ойн зурвас үүсгэхээр төлөвлөж, усалгааны системийн материал, хашаа шонг худалдан авсан.	
	4.2.1.4	Цэцэрлэгт хүрээлэнд тарьсан моднуудыг иргэдийн оролцоотой усалгаа арчилгаа хийх.	Иргэдийн татан оролцуулсан байх Гэрээгээр усалгааны ажлыг хийж гүйцэтгүүлсэн байх	Тоо	1	3	3 сая БХСан	2-3-р улиралд	Цэцэрлэгт хүрээлэнгийн усалгааг 4 иргэнтэй гэрээ байгуулан усалгааг тогтмол хийж ургалтын хувийг нэмэгдүүлж ажилласан. Төв цэцэрлэгт хүрээлэнд нөхөн тарилтын 500 ш жигд модыг тариалсан..	100%

5. ДЭД БҮТЦИЙН ХӨГЖИЛ

Зорилго: 5.1 Иргэдийн ая тухтай орчинд ажиллаж, амьдрах нөхцлийг бүрдүүлж, сумын өнгө үзэмж, дэд бүтцийг сайжруулах

Арга хэмжээ	5.1.1.1	Сумын төвийн шинэчлэл төслийг хэрэгжүүлэх. Энэ төслийн хүрээнд гудамж хороололыг цэгцлэх, айл өрхүүдийн 00, өнгө үзэмжийг сайжруулах, гудамжны гэрэлтүүлэг, камержуулалт, төв замуудыг сайжруулах, нэгдсэн халаалтын шугамын өргөтгөл, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх зэрэг ажлуудыг хийх.	Нийтийн эзэмшлийн гэрэлтүүлэгийн өргөтгөл хийгдсэн байх Нийтийн эзэмшлийн гэрэлтүүлэг камерт урсгал засварыг хийх	тоо	1	5	ОНХС 8 сая төг	4-9-р сард	Ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу дэд бүтэц, инженерийн шугам сүлжээний ажлын зургийг боловсруулах санхүүжилтийн эх үүсвэрийг шийдвэрлүүлэх хүсэлтээ УИХ-ын гишүүнд уламжилсан. нийтийн эзэмшлийн гэрэлтүүлэг камерийн урсгал засварыг “Од Эс Эс” ХХК гэрээ байгуулан гүцэтгэж байна. Ажлын гүйцэтгэл 80 хувьтай явна.ЭМТ-ийн гадна дулааны шугамыг сайжруулж, өргөтгөл хийгдсэн.	70%
Арга хэмжээ	5.1.1.2	Халаалтын өргөтгөл хийх	Зураг төсөв хийлгэсэн эсэх	Тийм/үгүй	0	100 100 100	ОНХС 63 сая төг	6-9 сар	Төв магистрал шугамаас ЭМТ хүртэлх шугамыг ОНХС-ийн 55,4 сая төг-ийн	100%

			Зарцуулсан төсөв Өргөлтгөл хийгдсэн эсэх	Тоо Тий м/үш үй					санхүүжилтээр “Лорд хаус” ХХК гүйцэтгэж хүлээлгэж өгсөн. Зураг төслийг “ОСИБ-ЗТ” ХХК-д гүйцэтгэсэн.	
5.1.1.3	Шинээр Халуун устай болох.	Ажлын даалгаварыг боловсруулж баталгаажуулан зураг төсөв хийлгэж, гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулж барилгын ажлыг эхлүүлсэн эсэх	Тий м /үгүй Хувь	0	1	ОНХС 103 сая төг	6-9 сар	“Говийн дэвшил” ХХК нийтийн халуун усны барилгыг ОН-т шилжүүлж өгсөнтэй холбогдуулан барилгын засвар, гадна инженерийн шугам сүлжээний ажлын зураг төслийн даалгаврыг боловсруулж, холбогдох тех-ийн нөхцлүүдийг авч зураг төслийг “ММ инженеринг “ ХХК-иар хийлгэсэн. Төсөвт өртөг 206,720,780 -өөс 50 хувийг АОНХС-аас шийдвэрлэсэн. Гүйцэтгэгчээр “Лорд хаус” ХХК шалгарч ажлыг гүйцэтгэж дууссан. Цэвэр усны худгийн ундаргыг шавхалт хийж цэвэршүүлэх ажлаас шалтгаалан ашиглалт хүлээгдэж байна.	100%	
5.1.1.4	ЭМТ-ийн барилгад мэргэжлийн байгууллагын дүгнэлт гаргуулж, 10 ортой эмнэлэгийг шинээр арих	Хөрсний геологи, суурийн судалгааг хийж ЭМЯ-ны нэгдсэн зураг төсөвт холболт хийлгэсэн эсэх оны 2023 Улсын төсөвт суулгах, холбогдох байгууллагуудад хүсэлт уламжлах.	Тий м/үгүй	0	1	Улсын төсөв 3.1 тэрбум	4-10 сар	ЭМТ-ийн шинэ барилгыг нэг загварын зураг төслөөр шийдвэрлүүлэхээр ЭМЯ-аас зураг төслийг сонгож авсан. Холболтын зургийн санхүүжилт ЭМЯ-нд батлагдсантай уялдуулан хөрсний геологийн дүгнэлт, байршлын зураг, тех-ийн нөхцлүүд, ажлын даалгавар зэргийг хүргүүлсэн хэдий ч улсын төсөвт суугаагүй байна.	70%	
5.1.1.5	240 хүний суудалтай соёл, спортын	2023 оны Улсын төсөвт суулгах,	Хувь	0	1	Улсын төсөв 2.8 тэрбум	4-10 сар	Өндөршил суманд шинээр баригдах соёл урлагийн цогцолбор нь 500 000	100%	

		цогцолборыг шинээр барьж ашиглалтад оруулах.	холбогдох байгууллагуудад хүсэлт уламжлах.				төг		төгрөг 2024 оны Улсын төсөвт суугдан батлагдлаа. Мөн Барилгын зураг төсөв, Барилгын хөгжлийн төвөөр орсон магадлал дүгнэлт, Архитектурын төлөвлөгөөт даалгавар, Газрын гэрчилгээ, техникийн нөхцлүүд гэсэн баримт бичгүүдийг бүрдүүлэн Аймгийн СУГ болон яаманд хүргүүлэн ажиллаа.	
5.1.1.6		Ашиглалтгүй байгаа хувийн хэвшлийн болон төрийн өмчлөлийн барилгуудыг өнгө үзэмжийг сайжуулах засвар үйлчилгээ хийх, мэргэжлийн байгууллагын дүгнэлтийг үндэслэн буулгах арга хэмжээ авах.	ЗДТГ-ын хуучин зочид буудлын барилга 320 хүүхдийн хичээлийн хуучин байр, 75 хүүхдийн дотуур барилгыг мэргэжилийн байгууллагын үзлэгт оруулж дүгнэлт гаргуулах.	Тоо	0	2	0	4 сар	ЗДТГ-ын хуучин зочид буудлын барилга, хуучин дотуур байрны барилгыг буулгах шийдвэр гарсан. Хэрэгжүүлэх арга замын судалгаа хийгдэж байна.	70%
5.1.1.7		Хүүхдийн тоглоомын талбайг орчин үеийн шаардлагад нийцүүлэн шаттайгаар тохижуулах үе	ЕБСургуулийн гадна хашааг шинээр хийх Хүүхдийн талбайн тохижилтын ажлыг дуусгаж, хүүхдийн спорт тоглоомын төв талбайг сайжруулан тохижуулна.	Хувь	70	100	ОНХС 60 сая төг	9 сар	ЕБС-ийн гадна хашааг шинэчлэх ажил ОНХС-аар хэрэгжүүлэх ажлын жагсаалтанд нэмэлтээр орж 38,5 сая төг батлагдсан. Ажлын даалгаврыг захиалагч байгууллагын санал дээр тулгуурлан боловсруулж, гүйцэтгэгчээр "Мандал хаалга" ХХК шалгаран ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулан ажиллаж байна. "Спорт тоглоомын талбай"-н гүйцэтгэгч "Итгэлт төмөр хэлхээ" ХХК ажил гүйцэтгэх гэрээний хугацаанд өөрчлөлт оруулсан хэдий ч ажил хийгдээгүй. Тус ААН-ийн асуудлыг хуулийн байгууллагаар шийдвэрлүүлэхээр хүсэлтээ хүргүүлээд байна.	50%

									байна.	
5.1.1.8	Шинээр наадмын талбайн асар барих баяр талбайн	Шинэ асартай болсон эсэх Зарцуулсан төсвийн хэмжээ авч	Тий м/үгүй тоо	00	1181,5 сая	ОНХС 60 сая төг	4-9 сар	Ажлын даалгаврыг барих талбайн нөхцөл байдалтай уялдуулан боловсруулж батлуулан , зураг төслийг ММ инженеринг ХХК-иар хийлгэсэн бөгөөд гүйцэтгэгчээр Хангда ХХК шалгаран 176,229,550 төг-өөр гүйцэтгэж хүлээлгэж өгсөн	100%	

ТАЙЛАНГ НЭГТГЭСЭН:
ЗДТГ-ЫН ДАРГА Б.АМГАЛАНЖАРГАЛ
ХЯНСАН
ЗАСАГ ДАРГА У.АЛТАНХҮҮ

**СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН 2021-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙГ
2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙН ДҮН**

2023.11.25

БӨХТ

Д/д		Зорилт, арга хэмжээний тоо	Үнэлэх боломжгүй заалтын тоо	100	90-	70	50	3 0	Хэрэгжилтийн хувь
Сайн засаглалын бодлого									
1	Зорилт	5	-	2	-	2	1		78%
	Арга хэмжээ	11	-	6	4	1	-	--	93,6%
Эрүүл мэндээ дээдлэгч - Өндөршилчүүд									
2	Зорилт	4	-	4	-	-	-	-	100%
	Арга хэмжээ	13	-	11	2		-	-	98.4%
Оюунлаг-Өндөршилчүүд									
3	Зорилт	11	1	6	1	3	-	-	90%
	Арга хэмжээ	28	1	19	6	1	1	-	94.8%
Өв соёлын өлгий - Өндөршил									
4	Зорилт	5	-	5		-	-	-	100%
	Арга хэмжээ	22	-	20	1	-	1	-	97.2%
Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалал									
5	Зорилт	2	-	-	2	-	-	-	90%
	Арга хэмжээ	2	-	-	2	-	-	-	90%
Хүүхэд, гэр бүл, төрийн бус байгууллагын үйл ажиллагаа									
6	Зорилт	2	-	1	-	1	-	-	80%
	Арга хэмжээ	5	2	1	2	1	-	-	86%
Бэлчээрийн даац, усан хангамж									

7	Зорилт	2	-	-	2	2	1	-	74%
	Арга хэмжээ	22	1	5	6	8	2	-	80.9%
Ногоон хөгжил – Бидний ирээдүй									
8	Зорилт	1	-	-		1	-	-	70%
	Арга хэмжээ	3	-	1		-	2	-	66,6%
Дэд бүтцийн хөгжил									
8	Арга хэмжээ	8	-	4	-	3	1	-	82,5
Нийт дүн									
9	Зорилтын тоо	34	1	18	5	8	2		88.1%
	Арга хэмжээ	117	2	76	20	14	5		92.4%
90.2хувь									

ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НЭГТГЭСЭН:

ЗДТГ-ЫН ДАРГА Б.АМГАЛАНЖАРГАЛ

ЗАСАГ ДАРГА У.АЛТАНХҮҮ

ХЯНАСАН: